

Norsk Varmblod

Årsberetning 2007

Styrets Årsberetning 2007

Årsberetningen tar utgangspunkt i styreåret, dvs. mellom to årsmøter.

INNHALDSFORTEGNELSE

1.	Store begivenheter i 2007 – Norsk oppdrett helt til topps!.....	3
2.	Sammendrag	4
3.	Organisasjon	6
3.1	Formål	6
3.2	Historikk.....	6
3.2.1	Offentlig stambokføring – Statens stambokkontor - Elitestambok	6
3.2.2	EØS / Mattilsynet – Avlsorganisasjonene som Godkjente instanser – Dyreregister.....	7
3.3	Godkjenning som avlsorganisasjon.....	8
3.4	Vedtekter	8
3.5	Medlemmer	9
3.6	Regioner	9
3.7	Sentralstyre (Styre).....	9
3.8	Sekretariat/stambokkontor.....	10
3.9	Fagutvalg/konsulenter og styringsverktøy	10
3.9.1	Avlsutvalg (fast utvalg)	12
3.9.2	Veterinærfaglig utvalg (fast utvalg)	12
3.9.3	Sportskomité (fast utvalg) – Nytt 2007	12
3.9.4	Dommerutvalg (fast utvalg) – Nytt 2007	13
3.9.5	PR-komite (fast utvalg) - Nytt 2007	13
3.9.6	Utstillingsutvalg (fast utvalg)	14
3.9.7	Organisasjons-/Lovkomite (Mandat frem til Årsmøtet 2008).....	14
3.10	Kåringsdommere for Varmblods Ridehest (1 år).....	14
3.11	Klagenemda for kåringsavgjørelser for Varmblods Ridehest (2 år).....	15
3.12	Samarbeid og representasjon.....	16
3.12.1	World Breeding Federation for Sportshorses og VM for Unghester.....	16
3.12.1.1	Medlemskap.....	16
3.12.1.2	Medlemsinformasjon	16
3.12.1.3	Årsplan 2008.....	16
3.12.2	Arbeidsgruppen for Nordisk Varmblod (ANV)	17
3.12.3	Norges Rytterforbund (NRYF).....	17
3.12.3.1	Norsk Breeders Trophy AS.....	17
3.12.3.2	VM for Unghester (FEI/WBFSH world breeding championship for young horses).....	17
3.12.3.3	Sportsdata.....	18
3.12.3.4	Unghestklasser Avdeling B.....	18

3.12.3.5	Unghestsamlinger	18
3.12.4	Agria Dyreforsikring	18
3.12.5	Stiftelsen Norsk Hestesenter (SNH)	18
3.12.5.1	Formål	18
3.12.5.2	Delegert myndighet	18
3.12.5.3	Organisasjon – NVs representasjon	19
3.12.5.4	Strategiplan	19
3.12.5.5	Avlsstimulerende midler	20
4.	Aktiviteter gjennom året for å nå målsetningene (vedtektene, § 2)	21
4.1	§ 2.01: Arbeide for en funksjonsrettet, rasjonell og systematisk avl	21
4.1.1	Registrering/Stambokføring, “Hestedatabasen”	21
4.1.1.1	Historikk - Avlsregister og Avlsstambok – frem til 2007	21
4.1.1.2	Fullstendig register og prestasjonsavl + Avlsstambok – fra 2007	22
4.1.1.3	Registrering av individopplysninger – Internasjonalt arbeid og registerets, hestepasset og stambokas innhold	22
4.1.1.4	Nye Registreringsregler for Norsk Varmblod f.o.m. 2007 og datavask	23
4.1.1.5	Registreringsstatistikk	23
4.1.1.6	Kartlegging av hestemateriellet regionsvis (grunnlag for tiltak)	27
4.1.2	Avlsplanen	28
4.1.2.1	Revisjon – godkjenning 09.november 2007	28
4.1.2.2	Fra 1992 – EØS – Forskrift om godkjente (reinavla) dyr av hestefamilien ..	28
4.1.2.3	Fra 1999 –Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien	29
4.1.2.4	Avlsseminar	30
4.1.2.5	Dommerutdanning	30
4.1.3	Unghestutdanning – unghestchampionater og samarbeidsmodeller	30
4.1.3.1	Norsk Breeders Trophy	30
4.1.3.2	Unghestklasser Avdeling B	31
4.1.3.3	Unghest-VM	31
4.1.3.4	NV-ambassadører	31
4.1.3.5	Unghest-samlinger	31
4.2	§ 2.02: Formidle kunnskap om og stimulere interesse for avl	32
4.3	§ 2.03: Hjelp til å skaffe avlsdyr	33
4.4	§ 2.04: Arbeide for et lønnsomt ridehestoppdrett	33
4.4.1	Prispolitikk, kollektivavtaler m.v.	33
4.4.2	Internasjonalt samarbeid	33
4.4.3	Stiftelsen Norsk Hestesenter - Hest som næring	33
4.5	§ 2.05: Hjelp til å oppdrette og markedsføre Norskfødt Ridehest	34
4.6	§ 2.06: Arrangere utstillinger og kurs, videre samarbeid om slike tiltak	35
4.6.1	Medlemsmøter/Kurs m.v.	35
4.6.2	Utstillinger/konkurranser	35
4.7	§ 2.07: Arbeide for å få aktive lokallag i alle deler av landet	38
4.7.1	Status	38
4.7.2	Tiltak	39

1. Store begivenheter i 2007 – Norsk oppdrett helt til topps!

- Godkjennelse av ny Avlsplan - en liten revolusjon!
- Befestelse av ny tradisjon med gjennomføring av hingstekåring under Arctic Equestrian Games!
- Mange norskeide hingster fremvist og kåret i utenlandske forbund!

NV vil gjerne gratulere et utvalg av våre oppdrettere for flotte resultater i året som er gått:

- **CC Royal** (Paridor/Garçon xx), f. 1994, oppdretter Claus Claussen, Spikkestad, ble Norgesmester i dressur 2007 og deltok på Gulllaget i lag-NM 2007, og kan dermed smykkes med to gullmedaljer denne sesongen!
- **Ekras Lou Lou** (Laurin/Billion xx), f. 1998, oppdretter Per Martens, Sørumsand, hadde internasjonale plasseringer i CNC*** feltritt! Lou Lou var også Norgesmester i Feltritt i 2005 og 2007.
- **Ekras Last Edition** (Laurin/Billion xx), f. 2000, oppdretter Per Martens, Sørumsand, hadde første plassering i Grand Prix som 7 års. Debutert i CSI*** februar/mars i 2008.Nr.3 og beste norskfødte i NBT i 2005. Nr.1 i NBT i 2006. Flere plasseringer 1.30 sprang som 6-års.
- **Tobajo Picez** (Cortez/Pik Trumpf), f. 2001, oppdretter Tormod Bakke Johnsen, Halden, ble nr. 4 i 5-årsfinalen under det internasjonale CSI*** stevnet i Lummen, Belgia. Han fikk også seier i 5-årsfinalen i sprang under de nasjonale unghestklassene i CSI** Vestfold Horse Show og ble nr. 1 i 5-årsfinalen sprang NBT. Nr. 6 internasjonalt i finalen for 6-åringer i CSI*** i Arezzo i Italia 2007. Nr.3 i finalen blant 6-åringer og utnevnt som beste unghest totalt i CSI*** i Thallin 2007. Allerede plassert i 7-årsklasser i Arezzo, Italia, 2008.
- **Lt Lionheart** (Löjtnantshjärta/Diamond), f. 2000, oppdretter Nina Karstensen, Rakkestad, ble bl.a. nr 3. i Prix St. Georg og nr. 3 MA dressur i 2007. I 2006 seiret i unghestklasser i Sverige med opptil 81% og kvalifiserte til deltakelse i Scandinavian Open Falsterbo, og ble nr. 3 i Breeders Trophy dressurfinale og beste norskfødte!
- **JJ Roxette** (Riccione/Davignon), f. 2001, oppdretter JJ Horses, Mysen, ble nr. 1 i 5-årsfinalen i Breeders dressur 2006 og kvalifisert til og representerte Norsk Varmblod under Unghest-VM i Verden i 2006 og 2007!
- **JJ Rocco** (Riccione / Donnerhall), f. 2001, oppdretter JJ Horses, Mysen, ble kvalifisert til og representerte Norsk Varmblod under Unghest-VM i dressur i Verden i 2006 og 2007!

2. Sammendrag

Foreningen er i stor vekst, som viser seg både i medlemstall, bedekningstall og tall på registrerte hester. En trend er imidlertid at det er mange passive deltagere, stor medlemsturnover, og ikke så mange aktive i utstillings- og organisasjonsarbeidet.

Det har i styreåret 2007 vært jobbet spesielt hardt med hvordan myndighetsstrukturen skal se ut mellom Norsk Varmblod (NV) og Stiftelsen Norsk Hestesenter (SNH) i forhold til avl av varmbloods ridehest i Norge. Dette har hovedsaklig dreid seg omkring Avlsplanen, dens oppbygning og utstillingsreglement, Registreringsreglene, og merkevarebygging/bruk av Logo.

Det er ikke lenger noen tvil om at det er NV som har eierskapet til avlen av Varmbloods ridehest i Norge og er instruksjonsmyndighet hva gjelder registrering og utstillinger. NV er offisielt godkjent instans, dermed er også all aktivitet i regi av NV offisiell. NV har eierskapet til dataene, men vil gjerne fortsatt – som premissleverandør - samarbeide med SNH for å få disse registrert.

Derutover har det i styreåret spesielt vært jobbet med følgende prioriterte områder i 2007 (NVs strategi-/handlingsplan 2007-2009):

A. Avlsplan / stambok / datafangst (formålsparagrafen § 2.01):

Harmonisering med søsterorganisasjonene i Europa mtp. Datautveksling og forberedelse til utarbeidelse av Avlsindekser for å kunne måle avlen og vite om det faktisk er en avlsfremgang, se Ridehesten 12/07 og 03/08 (*Utvelgelsen av avlsdyr* skal ikke lenger utelukkende være organisert gjennom utstillingssystemet med kåring og premiering av elitedyr, men gjennom målte prestasjoner og utstillingssystemet):

- Registreringsregler / Utvikling av Sportssystemet (hestedatabasen). Samarbeid med NRYF om sportsdata inkl. start- og resultatlister. Samarbeid med Norden (ANV) og WBFSh om datautveksling.
- Bedømmelsesregler / dommerutdanning eksteriør/bruksprøver. Karakter-/premiefordeling fra utstillinger. Samarbeid med NRYF om unghest-konkurranser / unghestutdanning / unghestbedømmelser (NBT, Unghest-VM, NV-ambassadører, unghest-samlinger m.m.). Samarbeid med ANV om dommerutveksling.
- Kvalitetssikring og vekst vha. reglementer, dreiebøker – arrangørprogram, utstillingsutvalg, sportskomite, PR-utvalg.

B. Organisering-/personellplan

Utvikling av foreningen – reglementer, styringsdokumenter og nedsettelse av utvalg samt bedre kommunikasjon av ansvar og oppgaver for at foreningen kan bli mer effektiv og profesjonell i sitt arbeid.

C. Aktivitetsplan

Foruten ”oppstramming” og videreutvikling av de vanlige aktivitetene hingstekåring, hoppe- og unghestutstillinger (regelverk, avtaler og avvikling), har det spesielt vært jobbet mot NRYF mtp. unghestchampionater for utdanning og markedsføring av unghestene:

- Norsk Breedere Trophy– statutter, proposisjoner og avvikling.
- Unghestklasser Avd. B alle stevner– statutter, proposisjoner og avvikling.
- Unghest-samlinger– samarbeid og avvikling
- Unghest-VM– statutter, uttakskriterier og avvikling.

D. Markedsføringsplan, næringsrettet arbeid

Synliggjøring på stevner. Egne pass og stempler med NV-Logo. PR-Utvalg - representasjon, nettverksbygging og markedsføring av norskfødte hester i samarbeid med NRYF. Samarbeidsmodeller

med rytterne (ex. NV-ambassadører). Markedsføringsorganisasjonen Scandinavian Warmblood. Nye regler for Eliteskue. Salgsvideovisning Oslo Horse Show m.m.

Deltakelsen i finalen/eliteskuet (sentralt på østlandet) er fortsatt et problem, av 21 kvalifiserte føll møtte 10, av 7 kvalifiserte 2-åringer møtte 2, alle fra Østlandet. Dette er ennå lavere enn tidligere år (ca 20), og skyldes nok foruten den sentrale plasseringen organisasjonsmessige årsaker i 2007 (arrangør falt i fra – avlysning) se pkt.§ 2.05, men også hvordan bedømmelsen/klassene er bygd opp (gang vs. sprang). Dette er noe det p.t. jobbes med.

For unghest- og hoppeklassene, ser det ut til at andelen importhest øker med økende alder (6% føll - 0% 2-åringer -15% 3-åringer -50% 4-åringer - 86% eldre hopper).

Når det gjelder premiefordelingen for unghest/hopper 3-år og eldre i utstillingssesongen 2007, har 5 av totalt 46 (ca 10%) fått et resultat tilsvarende 1.premie, 31 av totalt 46 (ca 67%) fått et resultat tilsvarende 2.premie og 10 av 46 (ca 22%) fått et resultat tilsvarende 3.pr/Godkjent grad.

De største utfordringene for NV fremover blir fortsatt informasjonsvirksomhet om intensjon og innhold i ny avlsplan til dommere, oppdrettere, arrangører og ryttere, samt datafangst for å følge med på statistikken i bedømmelsene og utarbeide avlsverdier. Det planlegges bl.a. *obligatoriske* dommerseminarer for de som skal dømme ridehest, og det vurderes også å innføre en obligatorisk hospiteringsordning hvor alle ridehestdommere må dømme på alle NV-utstillinger til neste år for å komme inn i systemet. Videre jobbes det videre med de nødvendige politiske, organisatoriske og samarbeidsmessige grep for å komme videre i arbeidet med å utvikle en internasjonalt anerkjent stambok og avlsplan for NV..

Datafangst og Avls-/dommerseminarer skal sammen bidra til et planmessig avlsarbeid og avlsfremgang.

3. Organisasjon

3.1 Formål

Foreningens formål er å fremme avl av varmbloshester velegnet for ridning, så vel til konkurranseridning som til allmenn ridesport.

- 1.01 Arbeide for en funksjonsrettet, rasjonell og systematisk avl, se avlsplan.
- 1.02 Formidle kunnskap om og stimulere interesse for avl og oppdrett av norsk varmblodig ridehest.
- 1.03 Hjelpe til å skaffe avlsdyr.
- 1.04 Arbeide for et lønnsomt ridehestoppdrett.
- 1.05 Hjelpe til å oppdrette og å markedsføre norskfødt ridehest.
- 1.06 Arrangere utstillinger og kurs, videre samarbeide om slike tiltak.
- 1.07 Arbeide for å få aktive lokallag i alle deler av landet.

3.2 Historikk

Norsk Varmblod ble stiftet i 1901, og har en felles historie med Norges Rytterforbund. Begge foreninger har sitt utspring i samme organisasjon, og har i perioder vært samorganisert. Mer kan leses på www.norskvarmblod.no. Foruten det sportslige dreier en viktig del av vår historie seg om registrering og stambokføring av hester. Regler for stambokføring og registrering, og myndighetsforholdene knyttet til dette undergikk for Varmblods Ridehest sitt vedkommende viktige endringer i 1982, 1987 og 1992:

3.2.1 Offentlig stambokføring – Statens stambokkontor - Elitestambok

Den første form for organisert stambokføring av hest her i landet kan føres tilbake til slutten av 1800-tallet, da *det Kgl.Selskap for Norges Vel* oppnevnte en redaksjonskomite som skulle forberede stambokføringen av dødehest. I 1916 ble *Statens stambokkontor* opprettet, som fikk ansvaret for (den offentlige) stambokføringen av dødehest, fjordhest, kaldblodstraver, storfe og svin. Foruten å fastlegge opptakskriteriene til stamboken hadde de offentlige stambokføringsreglene også bestemmelser om innhold og redigering. F.eks var det fastlagt i stambokreglene hvilke individopplysninger som skulle taes med under de enkelte dyr, og hvilke mål som skulle oppgis i stamboken. *Statskonsulenten for hesteavl* fikk ansvaret for avviklingen av utstillingene (Lom om kåring av alshingstar av 2.juni 1939 m/føresegner, Regler for Stats- og fylkessjå for hest og Regler for stambokføring av hest).

For de hesteraser som ikke kom inn under den offentlige stambokføringen, ble registreringen og stambokføringen ivaretatt av de respektive avlsorganisasjonene etter egne retningslinjer. Dette gjaldt bl.a Varmblods Ridehest. Stamboka over våre hester slik vi kjenner den i dag begynte med reorganiseringen av foreningen i 1967. *Norsk Varmblod førte selv stamboka inntil 1982, hvor Landbruksdepartementet innvilget offentlig stambokrett for Varmblods Ridehest og Jorddirektøren ga offentlige regler for stambokføringen: Mens stambokføringen av de øvrige husdyrslagene etter hvert tapte mye av sin opprinnelige betydning anså man at registrering og stambokføring av hest stadig var like aktuelt og nødvendig, da man for hest ikke har noe organisert og systematisk registreringsopplegg som kan sammenlignes med husdyrkontrollen som grunnlag for avlsarbeidet.* Både avlsorganisasjonenes avlsledelse, Statskonsulenten og den interesserte oppdretter henvistes derfor fortsatt til stambøkene for å skaffe seg den nødvendige oversikt over avlsmaterialet. Også den gang regnet man med at den alminnelige interesseøkningen for hest og hestehold ville øke behovet for registrering og stambokføring i fremtiden.

Statens fagtjeneste for landbruket gjennomførte offentlig stambokføring for ridehest fra 1983, hvor en omorganisering av daværende opplegg for stambokføring av hest samtidig var i gang i relasjon til de mulighetene som åpnet seg gjennom bruk av elektronisk databehandling. I 1986 ble Stiftelsen Norsk Hestesenter (SNH) etablert, og stambok- og statskonsulenttjenesten ble av Landbruksdeartementet overført dit i samarbeid med Fylkesmannens Landbruksavdeling/Samarbeidsutvalgene i fylkene. I 1987 ble utredningen ”*Nye regler og rutiner for registrering og stambokføring for hest – Innføring av EDB*”, utgitt av Statens fagtjeneste for landbruket på oppdrag fra SNH, med nye regler for stambokføring som i

større grad enn før var basert på individ-/slektskaps(føll)registrering (inkl. introduksjon av individmerking) som grunnlag for utstillingsvirksomhet istedenfor omvendt registrering som følge av utstilling: Utredningen presiserer at ”stambokføringen som fagområde til da hadde vært svært statisk preget over lang tid, basert på et avlsopplegg hvor utvelgelsen av hann- og hunndyr hele tiden har vært organisert gjennom utstillingssystemet, med kåring og premiering og stambokføring av elitedyr. Stambokens formål har således vært å registrere disse elitedyrene etter retningslinjer som samsvarer med utstillingsreglene og med Lov om kåring av avlshingster (1939).” I tråd med dette var stambokreglene, både de som gjaldt for ”brukshest” og for ridehest gitt en utforming som ivaretok stambokføringen etter elitestambokprinsippet: hingster og hopper ble opptatt i stamboken etter strenge kriterier som går på premiering, godkjenning og kåring. Statens Fagtjeneste hevdet imidlertid at ”en slik elitestambok ble ufullstendig som oppslagsverk. Særlig innenfor prestasjonsavlen har en rekke avlshopper falt utenfor stambokføringen, og som eksempel har omorganiseringen av stambokføringen av traveravlen gitt svært godt resultat.” Prinsippene fra elitestambokføringen/kåringsloven ble likevel videreført i de nye reglene hvor den offentlige stambokretten ble gjort gjeldende for alle raser, og Reglene for offentlig stambokføring fra 1987 antok at allerede gjeldende ”Regler for offentlig stambokføring av varmbloods ridehest” kunne gjelde i sin opprinnelige form (1982), og at individopplysningene burde være de samme som for de tre nasjonale rasene. Endringer av reglene skulle imidlertid skje i samarbeid med Norsk Forening for Varmblodig Hesteavl (Norsk Varmblod).

I samsvar med Landbruksdepartementets vedtak avsluttet Statens fagtjeneste for landbruket formelt sitt arbeide med registrering og stambokføring av hest pr. 31.12.1988, og fra 01.01.1989 overtok Stiftelsen Norsk Hestesenter det formelle ansvaret for stamboktjenesten innen de raser som hadde offentlig stambokrett og ihht. de nye reglene (1987), inklusiv Varmbloods Ridehest. Elektroniske data foreligger derfor f.o.m 1989.

3.2.2 EØS / Mattilsynet – Avlsorganisasjonene som Godkjente instanser – Dyreregister

I 1992 ble tidligere Lov om kåring av alshingstar (1939) erstattet av Lov om husdyravl, med tilhørende Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien (avlfsforskriften), endret siste gang i 2004. Denne nye forskriften ble gjeldende fra den dagen EØS-avtalen tok til å gjelde i Norge (1. juli 1994): Landbruksdepartementet sier i brev av 16.12.1993 om EØS - forskrifter avl (referanse S-11761/92 JB NYH) at ”Norge har akseptert EFs regelverk på avlsområdet uten merknader i EØS-avtalen. Som en følge av EØS-avtalen har derfor Landbruksdepartementet fastsatt avlfsforskriftene. Hovedhensikten med forskriftene er å sikre at omsetningen av avlsdyr over landegrensene ikke hindres av tekniske ulikheter mellom de enkelte land. Oppfølgingen av forskriftene er i stor grad overlatt til de enkelte avlsorganisasjoner. Dette gjelder først og fremst testing, godkjenning og registerføring av avlsdyr.”

Forskriften introduserer en definisjon av det dynamiske rasebegrepet, og gir grunnlaget for en offisiell, internasjonal liste over godkjente raser.

<http://forum.europa.eu.int/irc/sanco/vets/info/data/breeding/breeding.html>. Som en konsekvens av disse endringene måtte alle avlsorganisasjoner eller avlslag derfor ha en offisiell godkjenning der vilkår for slik godkjenning er nedfelt i forskriftens vedlegg 1. Blant annet må de avlsorganisasjoner som fører opprinnelig stambok for en rase ha en definisjon av avlsmål samt dokumentere at de har tilstrekkelig mange dyr til å gjennomføre et avlsprogram. Med dette for øye ble avlsplanene til, som et prosjekt finansiert av Landbruksdepartementet, se § 2.01., og Norsk Varmblod ferdigstilte sin første avlsplan etter de nye reglene i 1995. Statens Landbrukstilsyn (Mattilsynet) ble godkjenningmyndighet, kontrollorgan/ gjennomføringsmyndighet og klageinstans.

Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien (§ 5 – Vedlegg 2) gir regler for godkjenning og registrering av dyr av hestefamilien i tråd med identitets-/slektskapsprinsippet, og ikke i tråd med elitestambokprinsippet/kåringsbestemmelsene, og introduserer en endret definisjon på betegnelsen stambok: Dyreregister. Vedlegg 2 gir bestemmelser om hovedavsnitt (fullstammede/raserene dyr og elitedyr) og tilleggsavsnitt (under opparbeidelse av stamme/raserenhet) og henviser til ”stambokens regler”, som er de samme reglene som fremgår av avlsplanen for rasen, se § 2.01. Avlfsforskriften gir en søker rett til å få hesten registrert i stamboken (dyreregisteret) dersom kravene i Vedlegg 2 - ”stambokens regler” er oppfylt. Forskriften regulerer også registrering og krav til identitetsdokument for konkurransedyr utenfor et godkjent raseområde. Ifølge Lov om

husdyravl/avlfsforskriften er det kun godkjente instanser som kan opprette/føre stambok/dyreregister. Funksjonen til Stiftelsen Norsk Hestesenter som offentlig stambokfører opphørte derfor med innføringen av Lov om husdyravl/avlfsforskriften, og Stiftelsen Norsk Hestesenter har heller ikke gjennom sitt *faglige* godkjenningsansvar for avlsplanene anledning til å kreve at avlsplanene skal inneholde bestemmelser på dette området, som ellers ville gi Stiftelsen større myndighet enn regelverket gir, se § 2.01.

Reglene for offentlig stambokføring for varmbloods ridehest i Norge ble som følge av avlsforskriften omarbeidet/supplert i 2001/2003 med ”Registreringsregler for varmbloods ridehest i Norge” og ”Forskrifter for godkjenning av avstamning” fra Norsk Varmblod, som hhv. definerer kriteriene for opparbeiding av stamme og rasetilhørighet. En fullstendig revisjon av reglene for registrering/stambokføring var imidlertid ikke gjennomført, og det var ingen tydlige retningslinjer på hva som skulle gjelde av gamle (elitestambokføring) og nye (registerstambokføring) regler. Tradisjonen med elitestambokføring hang fortsatt igjen ved *registreringen* ved stambokkontoret, som svekker grunnlaget for en statistisk basert avl. Ut i fra et fremtredende behov for en fullstendig slektskapsregistrering mtp. prestasjonsavl og utarbeidelse av avlsindekser, og en harmonisering med søsterorganisasjonene i Europa mtp. Samarbeid (utveksling av avlsdayr og avlsdata) og således anerkjennelse av NVs stambok i andre forbund, samt offisiell godkjenning for å registrere hester utenfor et raseområde i 2006, ble en slik fullstendig revisjon gjennomført i styreåret 2007, med inndeling av registeret i ulike avdelinger. Bl.a. Avlsstambok som erstatter den tidligere (Elite)Stamboka, et Avlsregister bak denne og et Tilleggsregister for dyr under opparbeiding av stamme. En sluttstrek ble dermed satt for på noe vis å utelukke/sanksjonere innregistreringen av dyr i NVs dyreregister, se § 2.01.

3.3 Godkjenning som avlsorganisasjon

Norsk Varmblod er siden 1994 av Mattilsynet offentlig godkjent instans for Varmbloods Ridehest i Norge. Norsk Varmblod er videre godkjent instans for å drive organisert krysningsavl, ihht. § 13. I 2006 fikk NV i tillegg godkjenning for å registrere hester uten godkjent avstamning til ridesporten, hvor endel individer også kan være aktuelle for organisert krysningsavl. Dette på grunnlag av Forskrift om velferd for hest av 2.juni 2005, §6, som sier at alle hester skal registreres/ha pass, og Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien av 13. januar 1999, endret ved forskrift av 15. juni 2001 nr 687 og 9. januar 2004 nr 101 (bl.a. hjemmel), 15. nov 2004 nr 1467 (heretter kalt avlsforskriften), § 6, som sier at hestepass for avlshester og/eller konkurransehester utstedes av instans godkjent for føring av dyreregister eller instans som administrerer løps- eller konkurransehester.

Norges Rytterforbund og Norsk Varmblod har inngått en avtale der Norsk Varmblod har overtatt registreringen av sportshester som Norges Rytterforbund foretok tidligere. Avtalen har også resultert i en avtale med Stiftelsen Norsk Hestesenter (SNH), hvor Norsk Varmblod og Norges Rytterforbund er en av eierne, om en egen sekretær- og stambokførerstilling for Norsk Varmblod finansiert av SNH, mot at all stambokføring vil fortsette i den felles hestedatabasen.

Vilkårene for registrering/stambokføring fremgår av Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien §§ 1-8 og Vedlegg 2, og hestepass skal utstedes ihht. forskriften. Mattilsynet er klageinstans vedrørende vedtak om registrering/stambokføring.

For å opprettholde godkjenningen plikter avlsorganisasjonene å innrapportere om sine aktiviteter årlig (årsmelding). Antall registrerte hester (årlig pr 15. mars) skal også rapporteres inn. Mattilsynet kan tilbakekalle godkjenning dersom vilkårene for godkjenningen ikke blir overholdt.

3.4 Vedtekter

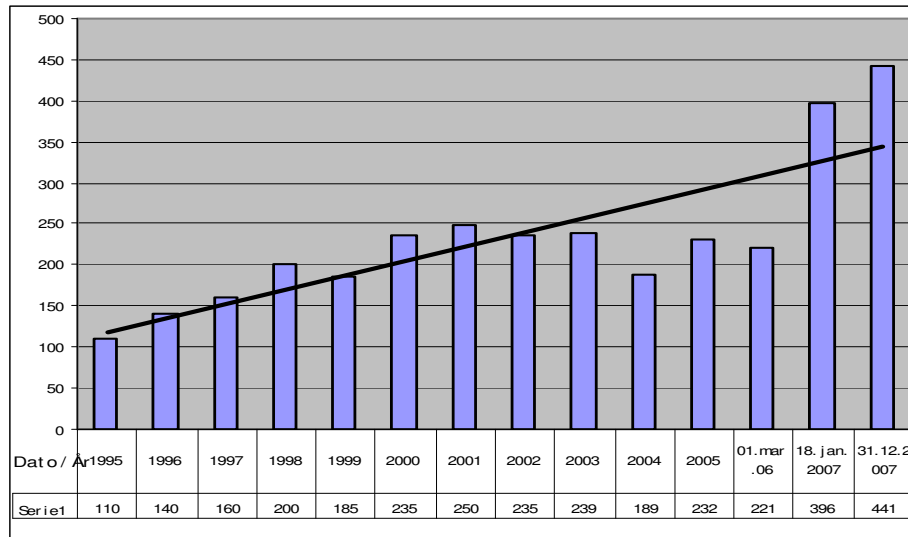
Foreningens vedtekter ble første gang vedtatt på årsmøtet i Norsk Forening for Varmbloodig Hesteavl (NFVH) i 1994. Foreningen endret navn til Norsk Varmblod (NV) på årsmøtet den 25.03.2000. Lovene ble justert ved årsmøtet 03.03.01 i forbindelse med opprettelsen av regionsstrukturen, ved opprettelsen av Lover for Regioner i Norsk Varmblod. På årsmøtet 12.03.2006 ble det nedsatt en Lovkomite som skulle revidere lovene på nytt. På årsmøtet 03.03.2007 ble Lover for Regioner i Norsk varmblood integrert i Lover for Norsk Varmblod, og Lover for Regioner i Norsk Varmblod ble på samme tid opphevet.

3.5 Medlemmer

Utviklingen i medlemstall siste 15 år sees i diagram nedenfor. Tallene er hentet fra tidligere årsmeldinger, og dato for opptelling kan derfor variere noe, men vil stort sett gjenspeile perioden mellom årsskiftet og frem til årsmøtet (mars).

Antall betalende medlemmer ved årsskiftet 2007/2008 var 440. Dette er 10 % økning fra ca 390 pr 31.12.2007. Medlemskapet gjelder fra 01.01 og 01.07. Det er typisk en stor medlemsturnover.

3.6 Regioner

Regionsstyrene skal i sin region ta seg av de oppgavene og gjøremålene som medlemmene krever og ønsker. De skal også videreføre det arbeidet og de retningslinjene som representantskapet legger gjennom å iverksette hva sentralstyret delegerer/fordeler av arbeidsoppgaver mellom regionene. Regionene har det tekniske ansvaret for gjennomføring av utstillinger og arrangementer ihht. avlsplanen og reglementer/dreibøker for arrangementene. I 2006 ble det bestemt av Årsmøtet at Regionene mottar kr. 200,- av medlemskontingenten for nye medlemmer innmeldt før 01.07 det første medlemsår, og kr. 100,- for nye medlemmer innmeldt etter 01.07 det første medlemsår. Pr 2007 har NV 7 regioner, men noen er mer aktive enn andre, jf. § 2.07.

Mandat: Lover for Norsk Varmblod og retningslinjer fra Styret i Norsk Varmblod.

3.7 Sentralstyre (Styre)

Styret har den daglige ledelse og drift av foreningen og er foreningens øverste organ mellom to representantskapsmøter. Styret velges på årsmøtet i representantskapet. I 2007:

Leder: Robert Ruud (1 år)
Nestleder: Nina Karstensen, vara Koenraad Cuypers (1 år igjen),
Styremedlemmer: Hanne Hertzberg, vara Ine Sanders (1 år igjen),
Bente Utheim, vara Solveig Sundfær (2 år),
Mette Hansson, vara Kathrine Gunby (2 år).

Mandat: Forskrift av 13. januar 1999 nr. 67 om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien, endret ved forskrift av 15. juni 2001 nr 687 og 9. januar 2004 nr 101 (bl.a. hjemmel), 15. nov 2004 nr 1467, se pkt. 2.4., Lover for Norsk Varmblod samt retningslinjer fra Representantskapet i Norsk Varmblod.

Det har i løpet av styreåret blitt avholdt 9 styremøter med 60 saker, i tillegg til et 20-talls samarbeidsmøter med eksterne samarbeidspartnere (Agria, ANV, WBFSH, SNH osv.). Alle styre- og varamedlemmer har vært innkalt/holdt underrettet om styrets saker.

3.8 Sekretariat/stambokkontor

Sekretær/stambokføring for NV i 50% stilling, Stiftelsen Norsk Hestesenter/stambokføring i 50% stilling: Unn Reierstad. Sekretær har i tillegg lagt ned en betydelig innsats på fritida siden starten i 2006, tilsvarende ytterligere en 50% stilling.

Mandat: *Stillingen skal ivareta drift og videreutvikling av organisasjonen, medlemskontakt, kontakt med internasjonale organisasjoner og registreringsarbeid av hester samt være Styrets sekretær.* Styret i Norsk Varmblod og Avlsleder v/Stiftelsen Norsk Hestesenter leverer stillingsinstruks til hver sin 50% av stillingen, men SNH kan likevel ikke tillegge stillingen arbeidsoppgaver som går på bekostning av oppgavene for NV. Instruks fra NV:

- Stambokføring av varmbloods ridehester
- Medlemskontakt / Daglig gjennomgang av post og korrespondanse med viderefordeling av denne til Styret eller foreningens utvalg
- Kontaktperson for henvendelser fra/til NRYF, Norsk Breeders Trophy og ANV/WBFSH
- Samordning av foreningens forskjellige aktiviteter gjennom saksforberedelse og tilrettelegging for regionledermøter/fellesmøter/årsmøter, saksforberedelse for Styret og tilrettelegging for styremøter, utvikling og vedlikehold av dreiebøker / verktøy for avvikling av utstillinger/ avlschampionater samt nødvendig sekretærbistand ifbm. dette
- Referent for Styret i styresaker
- Oppdatering av foreningens webside samt medlemsblad med medlemsinformasjon til medlemsbladet
- Årlig hingstekatalog og utarbeidelse og bestilling av profileringsmaterieil
- Etter fullmakt og instruks å møte på vegne av NV i møter med organisasjoner der NV har møterett
- Stillingen kan bli tillagt andre funksjoner etter vedtak i NVs styre, som saksutredning, utviklingsarbeid o.a.

Til enhver tid gjeldende instruks fra NV må videre sees i sammenheng med Styrets Strategi-/handlingsplan som prioriterer Styrets arbeidsoppgaver, se pkt 3.9. Registrering/stambokføring reguleres av Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien av 13. januar 1999s registreringsbestemmelser (§1-8) samt Vedlegg 1-3, og styres av Godkjent Instans (Norsk Varmblod), se § 2.01. Registreringsbestemmelsene er fullstendig harmonisert med EU (til forskjell fra kåringsbestemmelsene). Klageinstans i registreringsaker er Mattilsynet – Nasjonalt senter for dyr og animalsk mat. SNH er ansvarlig for at NVs instruks (NVs registreringsreglement) blir fulgt i registrering/stambokføringsarbeidet.

3.9 Fagutvalg/konsulenter og styringsverktøy

Norsk Varmblod har to grunnleggende styringsdokumenter foruten den vanlige årsplanen: Avlsplan for Varmbloods Ridehest og Strategi-/handlingsplan.

Avlsplanen skal (bl.a.) ivareta NVs

- Avlsfaglige side av avlsmålet
- Avlspolitiske side av avlsmålet og av markedsføringen av NVs produkt (Norsk Varmbloods Ridehest)
- Samarbeidsforhold nasjonalt og internasjonalt gjennom Avtaler og Forskrifter
- Brukernes juridiske rettigheter (registreringsregler/stambokens regler og utstillings-/bedømmelsesregler gir vedtak etter Forvaltningsloven/Offentlighetsloven med klageadgang – avlsplanen er hjemlet i Lov om husdyravl-Avlsforskriften, og på flere punkter erstatter avlsplanen/avlsplanens ordlyd forskriftens, f.eks. "kåret i samsvar med Avlsplan" istedenfor "kåret i samsvar med Forskrift" osv.)
- Konkrete tiltak/Handlingsplan mtp. oppnåelsen av avlsmålet og av markedsføringen/salget av NVs produkt samt oppfyllelsen av avtaler/forskrifter og tildeling av avlsstimulerende midler

- Kommunikasjon og samarbeid innad i organisasjonen

Forskrift av 13. januar 1999 nr.67 om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamiliens kåringsbestemmelser (§9-§18) samt Vedlegg 1 og 2 gir føringer for avlsplanens innhold, se § 2.01.

Norsk Varmblod har som Godkjent Instans selv vedtaksmyndigheten over sin Avlsplan, men Stiftelsen Norsk Hestesenter skal gi sin *faglige* vurdering og godkjenning, se § 2.01. Saksgang ved endring av avlsplanen: Innspill fra Norsk Varmblods enkeltmedlemmer, regioner, dommere, og samarbeidspartnere skal stiles via Styret i NV til Avlsutvalget i Norsk Varmblod, som kontinuerlig arbeider med Avlsplanen ut i fra et helhetsperspektiv: før endringer kan skje, bør det kunne dokumenteres eller sannsynliggjøres at resultatet av endringen vil være av avlsfremmende og/eller avlspolitisk betydning. Avlsutvalget innstiller evt. endringsforslag overfor Styret/ Representantskapet i NV. Når evt. endringer er organisasjonsbehandlet, skal Stiftelsen Norsk Hestesenter, som det øverste koordinerende organ mellom avlsorganisasjonene og Landbruks- og Matdepartementet vedr. hest og hesteavl, gi sin faglige vurdering av og tilslutning til avlsplanen, og Mattilsynet skal som godkjenninginstans varsles om endringer. Godkjente raseorganisasjoner innstiller endringer av sin avlsplan overfor Styret i SNH og Mattilsynet – Nasjonalt senter for dyr og animalsk mat. Avlsrådet ved SNH - hvor NV er representert med 1/5 representant, se pkt. 3.12.5.3.2 – gir sin faglige vurdering av innstilte avlsplaner fra organisasjonene overfor Styret ved SNH. Pr. dato er det mulighet for årlig revisjon av Avlsplanen for Varmblods Ridehest (frist 15. august for større endringer og 1. oktober for mindre justeringer).

Strategi/Handlingsplanen skal (bl.a.) konkretisere og prioritere Styrets arbeid med viktige utviklingsprosjekter/-tiltak forankret i Avlsplanen, og kommunisere disse prioriteringene innad i organisasjonen. Prioriterte områder i 2007:

E. *Avlsplan / stambok*

Bedømmelsesregler/ Registreringsregler / Datafangst / forberedelse til utarbeiding av avlsindekser	Kvalitetssikring vha. reglementer, dreiebøker – arrangørprogram. Utvikling av Sportssystemet. Samarbeid med NRYF.
--	---

F. *Organiserings-/personellplan*

Organisasjonskomite	Mandat 2007. (Se på organisasjonsstrukturen) MÅL Årsmøte 2008.
Utstillingsutvalg	(Kvalitetssikring, forhandle med arrangørsteder, spydspisser)
PR-utvalg	Mandat 2006. (Representasjon, nettverksbygging og markedsføring av norskfødte hester i samarbeid med NRYF)
Dommerutdanningsutvalg	Mandat 2007.

G. *Aktivitetsplan*

Føll- og Unghestutstillinger	– regelverk, avtaler og avvikling
Hoppeutstillinger	– regelverk, avtaler og avvikling
Hingstekåringer	– regelverk, avtaler og avvikling
Norsk Breeders Trophy	– statutter, proposisjoner og avvikling. MÅL 2008.
Unghestklasser Avd. B alle stevner	– statutter, proposisjoner og avvikling. MÅL 2008.

Unghest-samlinger	– samarbeid og avvikling
Unghest-VM	– statutter, uttakskriterier og avvikling.

H. Markedsføringsplan

Sponsoraktiviteter/-avtaler	Se synliggjøring på stevner/premiering av norskfødte.
Profil-klær	
Premiering av norskfødte på stevner	(PR-utvalg Mandat 2006). MÅL årsmøte 2008.
Medlemsblad	MÅL Årsmøte 2008.
Synliggjøring på stevner (bl.a. klasser avd. B, NV-amassadører)	MÅL grenkonferanser 2007.

Årsplanen skal først og fremst konkretisere organisasjonens aktiviteter på grasrotplan/gjennomføring av Avlsplanen (terminliste).

Sentralstyret i Norsk Varmblod oppnevner fagutvalg/konsulenter til å hjelpe seg i styrearbeidet etter behov. Utvalgene er rådgivende fagorgan for Styret, og skal hele tiden arbeide innenfor det mandat Styret bestemmer, og vil ikke ha besluttende myndighet. Arbeidet må således karakteriseres som å være av forslagsgivende og innstillende art. Styret kan delegerer myndighet til fagutvalgene i spesielle saker.

3.9.1 Avlsutvalg (fast utvalg)

Leder: Cecilie Kilde

Prof. Odd Vangen, vet. Guri Haarr, vet. Ole Jørgen Jørgentvedt og Cathrine F. Andersen.

Mandat: Innenfor NV er Avlsutvalget avlsfaglig instans, som skal behandle innspill og saker angående NVs avlspolitikk. Styret behandler og er leverandøren av evt. endringsforslag til Avlsplanen til Stiftelsen Norsk Hestesenter og Mattilsynet – Nasjonalt senter for dyr og animalsk mat.

Det har i løpet av styreåret blitt avholdt 3 møter med 14 saker, i tillegg til et 5-talls samarbeidsmøter med eksterne samarbeidspartnere.

3.9.2 Veterinærfaglig utvalg (fast utvalg)

Leder: Mette Hansson

Kristin Brækken, Ulrich Ohm og Ole Jørgen Jørgentvedt.

Mandat: Innenfor NV er Veterinærfaglig utvalg veterinærfaglig instans, som skal behandle innspill og saker angående arvelige lidelser i NVs avlspolitikk. Styret behandler og er leverandøren av evt. endringsforslag Avlsplanen til Stiftelsen Norsk Hestesenter og Mattilsynet – Nasjonalt senter for dyr og animalsk mat.

Utvalget har i løpet av styreåret foretatt en evaluering av innføringen av ny helsebedømmelse ved hingstekåringen i 2007. Utvalget har arbeidet med justering av helseskjemaet og innstilt på korrigeret modell for bruk i 2008.

3.9.3 Sportskomité (fast utvalg) – Nytt 2007

Leder: Nina Karstensen (sprang/feltritt)

Tormod Bakke Johnsen (feltritt), Cecilie Kilde (dressur), Hanne Hertzberg (dressur), Unn Reierstad (innmelding/administrasjon).

Mandat: Forvaltning og drift av organisasjonen Norsk Breeders Trophy AS, deriblant årlig fastsettelse av innmeldingsavgifter, terminliste og statutter til grenkonferansene om høsten. Jobbe aktivt mot NRYF for å få bedre kontroll med kvalifisering og uttak av hester til NVs plasser i unghestchampionater internasjonalt (Unghest-VM, skandinaviske championater m.m.)

Det har i løpet av styreåret blitt avholdt 5 møter hvorav 4 møter med NRYF.

3.9.4 Dommerutvalg (fast utvalg) – Nytt 2007

Styret besluttet i 2007 å nedsette et dommer- og utdanningsutvalg, og Hanne Hertzberg ble delegert oppgaven med å utarbeide en skisse for hvorledes et slikt utvalg skulle arbeide. Magne Lilleeng har bidratt som diskusjonspartner, og Liv Borg har bidratt med historisk materiale. Forslag til skisse er utarbeidet og styrebehandlet slik:

Mandat: NV ønsker å benytte midler for å styrke utdanningen på dagens og fremtidens dommere. Utvalget skal bidra til utvikling av felles/harmonisert dommerutdanning i Norden som grunnlag for dommerutveksling i NVs avlsprogram, dommerutveksling og videreutdanning av dommere. Dette innebærer at utvalget må fremsette en plan over hvilke aktiviteter som vil fremme slik kompetanseheving:

- Være bindeleddet mellom NV og SNH i dommerspørsmål/dommerutdanning – kontakten bedres.
- Gjennomgang av SNH sin dommerutdannelse – evaluering – forslag til endringer, NV bør i større grad få mulighet til å tilpasse utdanningen spesielt for varmbloods ridehest. En grenseoppgang mellom SNHs og NVs oppgaver i dommerutdanningen er nødvendig.
- Rekruttering - utarbeides en plan over fremtidig behov for dommere: kompetansesammensetning (eksteriørdommere, bruksdommere – sprang – gang.) – alderssammensetning – geografisk fordeling.
- Utarbeidelse av forslag til/plan for etterutdannelse i NV regi, deriblant avholde dommersamlinger.
- Bidra til utvikling av felles dommerutdanning i Norden som grunnlag for dommerutveksling i NVs avlsprogram.

Utvalget bør bestå av 2 til maks 4 personer hvorav en representant er fra NV sitt Styre. Det er ønskelig at bruksdommere (sprang/dressur) og eksteriørdommere er representert.

NV vil bevilge midler ut fra økonomiske evne. Agria tilbyr bl.a. sponsormidler til dommerutdanning gjennom avtalen med NV, se pkt 3.12.14. Resultatet av utvalgets arbeid skal innarbeides i NVs Avlsplan.

Utvalget er foreløpig ikke nedsatt da styret ønsker å avvente ANVs utspill i forbindelse med felles dommerutdannelse i Norden. Et første utkast til slikt samarbeid er fremlagt av Finsk Varmblod (FWB), som er hovedansvarlig for dette innen ANV, og intensjonen er at dette skal diskuteres videre i ANV.

NVs representant i Dommerutdanningsgruppen i ANV i 2007: Hanne Hertzberg.

3.9.5 PR-komite (fast utvalg) - Nytt 2007

Bente Utheim og Solveig Sundfær.

Mandat: Årsmøtet 2006. Premiering av beste norske varmbloods ridehest ved konkurranser under forutsetning av at Sentralstyret utformer et direktiv til regionene om hvorledes dette skal gjøres, og hvilke stevner som skal utvelges. Regionene står for oppfølgingen/utdelingen. Sentralstyret: Må sees i sammenheng med arbeidet med Unghestklasser avdeling B og samarbeidet med NRYF om datafangst (registrering/UELN for avstamning på start-/resultatlister), se bl.a. pkt. 3.12.3/4.1.3 og 4.5. Regionene skal inngå samarbeid med rideklubbene om avstamning på start- og resultatlister (pliktig opplysning om stamtavle ved anmeldelse til stevner). Regioner som har meldt sin interesse for å jobbe med oppfølgingen/utdelingen i 2007:

Region 7: Bente Utheim og Solveig Sundfær.

Region 6: -

Region 5: -

Region 4: -

Region 3: -

Region 2: Hans Jørgen Langseth-Hurley og Karen Langseth-Hurley

Region 1: -

3.9.6 Utstillingsutvalg (fast utvalg)

Hingstekåring: Einar Ballestad

Hopper/unghest: Regionstyreledere. I 2007:

Region 1: Jørgen Andresen

Region 2: Hans Jørgen Langseth-Hurley

Region 3: Jo-Ingar Arnesen.

Region 4: Mette Hansson.

Region 5: Bjørg-Siri Svendsen.

Region 6: -

Region 7: Solveig Sundfær.

Eliteskuet: Sentralstyret, se dette.

NBT-finaler: Sportskomite, se dette.

Sekretærbistand: Unn Reierstad

Mandat: Etablere avtaler med regionale arrangørsteder for hopper/unghest og NBT, inkl. langsiktig avtale med AEG på hingstekåringen. Delta i årets gjennomføring. Reglementer / dreiebøker: Avlsplan for Norsk Varmblod, instruks fra Styret.

3.9.7 Organisasjons-/Lovkomite (Mandat frem til Årsmøtet 2008)

Mandat: Det nedsettes en komite bestående av 1 representant fra hver region og 1 representant fra sentralstyret. Mandat for 2007: Se på og konsekvensutrede en nedleggelse/ny inndeling av regioner / ny organisasjonsmodell inkl forholdet til ANV. Ut i fra dette arbeidet gis evt. et fornyet mandat i 2008 til å gjennomgå lovene på nytt og foreta evt nødvendige justeringer ihht. evt. ny struktur. Hvert regionsstyre får i oppgave å oppnevne en representant og sentralstyret får i oppgave å velge sin representant samt å kalle inn til et møte.

Leder/Representant fra Styret: Mette Hansson. Leder i utvalget informerte regionene om mandatet under regionledermøtet 02.06.07 der de ble bedt om å oppnevne et medlem til komiteen.

Region 1: Jørgen Andresen

Region 2: Hans Jørgen Langseth-Hurley og Karen Langseth-Hurley

Region 3: Alf Kjetil Andresen.

Region 4: Mette Hansson.

Region 5: Bjørg-Siri Svendsen.

Region 6: -

Region 7: Solveig Sundfær.

Regionsstyrene har senere blitt oppfordret til å diskutere definerte problemstillinger på medlemsmøter og årsmøter. Det har vært svak tilbakemelding fra regionene, og det har ikke kommet frem ønsker om vesentlig endring av dagens struktur. Fra region 5 er det fremmet forslag om sammenslåing.

3.10 Kåringsdommere for Varmblods Ridehest (1 år)

Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien delegerer oppnevning av kåringsdommere til Stiftelsen Norsk Hestesenter. Avlsorganisasjonene har forslagsrett. Norsk Varmblod innstiller på kåringsdommere til Avlsrådet i Stiftelsen Norsk Hestesenter, representantene skal være

forespurt. Avlsrådet innstiller til Styret i Stiftelsen Norsk Hestesenter, som oppnevner. Kåringsdommere for Varmblods Ridehest i 2007:

Leder: Guri Haarr
Cecilie Kilde
Magne Lilleeng

Kåringsnemnd for de ulike anledninger vil være de kåringsdommere som av Stiftelsen Norsk Hestesenter etter forslag fra Norsk Varmblod blir utpekt til å dømme / fatte vedtak. Kåringsnemnd i 2007 har bestått av alle de oppnevnte kåringsdommere.

I tillegg har det vært benyttet følgende konsulenter/testpersonell i 2007:

Konsulenter:

Poul Graugaard (utenlandsk rådgiver/gangartskonsulent)
Anita Sande (sprangkonsulent)

Testpersonell:

Nikolaj Kowalski (testrytter gangarter)
Anita Sande (testrytter sprang)
Petter Myhre (veterinær)

Mandat: Kåringsnemnd opererer etter Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien og instruks fra Norsk Varmblod gjennom til enhver tid gjeldende Avlsplan for Varmblods Ridehest. Klageinstans vedrørende testing av avlsdyr og kåringsavgjørelser (kåringsnemder) er rasens egen Klagenemnd for kåringsavgjørelser ved SNH, se pkt. 3.11. At myndighet er delegert gjennom forskriften/avlsplanen betyr (jurist Trude Longva, Mattilsynet):

- Avgjørelsene anses som enkeltvedtak (ihht. Forvaltningsloven § 2 / Offentlighetsloven)
- Omfattes av forvaltningsloven (jfr. § 1)
- Ikke underlagt forskriftens gjennomføringskompetanses (Mattilsynet) eller klageinstans' (Stiftelsen Norsk Hestesenters) instruksjonsmyndighet.

Forvaltningsloven innebærer at myndighetsutøver (kåringsnemnd, avlsorganisasjon) må være bevisst sitt ansvar:

- Habilitet
- Taushetsplikt
- Krav til enkeltvedtak:
  - Begrunnelse og innhold
  - Underretning om vedtaket
  - Skriftlighet
- Klageadgang. Klageinstans.

3.11 Klagenemda for kåringsavgjørelser for Varmblods Ridehest (2 år)

Avgjørelser besluttet av kåringsnemda i tråd med avlsplanene er vedtak i Forvaltningslovens forstand. Stiftelsen Norsk Hestesenter er klageinstans for vedtak fattet av disse. Hver rase med utstillingsrett har derfor en Klagenemnd for kåringsavgjørelser ved SNH. Klagenemda består av 5 personer, hvorav 2 yrkesaktive jurister, den ene etter innstilling fra Norsk Varmblod, en veterinær, en med avlsfaglig kompetanse og ytterligere en person etter innstilling fra Norsk Varmblod. I 2007-2008:

Leder: Nils Terje Dalseide (sorenskriver/jurist)
Knut Karlberg (veterinær)
Knut Rønningen (husdyravlsfaglig kompetanse)
Kjersti Jenssen (jurist, NV)
Torunn Knævelsrud (raserepresentant, NV)

Sekretær (Avlsleder eller den han bemyndiger): Tore Kvam

Mandat: Klagenemda er klageinstans for vedtak fattet av kåringsnemnd ihht. Forvaltningsloven med hjemmel i Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien/Avlsplanene. Mandatet for klagenemda er nedfelt i egen instruks fra Stiftelsen Norsk Hestesenter og Avlsplanen for Norsk Varmblods Ridehest, som vedlegg. Klage på røntgenavlesning ved forhåndsundersøkelse av hingster til

kåring skal også gå til Klagenemda. Klagenemda for kåringsavgjørelser skal da innhente ny vurdering av bildene av et annet fagutvalg/vitenskapelig miljø enn det som avleste bildene første gang.

Klagenemda for kåringsavgjørelser er ikke klageinstans for vedtak fattet av Stiftelsen Norsk Hestesenter på vegne av godkjent instans, som for eksempel vedtak om bruk av egen ukåret hingst på egen hoppe (§12). Klageinstans ved avslag på bruk av egen hingst på egen hoppe er Mattilsynet – Nasjonalt senter for dyr og animalsk mat. Det gjelder også raser som gjennom avlsplanen ikke tillater slik bruk.

3.12 Samarbeid og representasjon

3.12.1 World Breeding Federation for Sporthorses og VM for Unghester

WBFSH er en ideell organisasjon med formål å stimulere utviklingen av sportshestavlen på verdensbasis, gjennom internasjonalt samarbeid innad (medlemsstambøker) og utad (rytter-, jordbruks- og hesteorganisasjoner, EU), markedsføring av avlen, medlemsstambøkene og de individuelle oppdretterne samt integrering av sport og avl. Medlemmene er konkurrenter og samarbeidspartnere. Et par av de mest sentrale tiltakene i WBFSH er arrangering av Unghest-VM i de tre olympiske disipliner og verdensrankingene for hester, avlshingster og forbund.

3.12.1.1 Medlemskap

Medlemskapet deles inn i fullt medlemskap (A-medlem) og støtte-medlem. Antall stemmer og medlemskontingenten for hver medlemsstambok avgjøres av gjennomsnittlig antall registrerte føll per år for de siste 3 år. Generalforsamlingen er organisasjonens øverste organ. Hvert medlemsland har en representant i Generalforsamlingen som tar del i stemmegivingen. Norsk Varmblod er fullt medlem og underlagt WBFSHs vedtekter i sin helhet. NVs representant:

Styreleder Robert Ruud, evt. utsendinger fra Avlsutvalget. I 2007 representert ved sekretær Unn Reierstad.

GA 2008: Frankrike. GA 2009: Sverige/Danmark/(Norge/Finland) og Spania (Caballo de Deporte Espanol) har søkt.

3.12.1.2 Medlemsinformasjon

“Horse International”, som også er FEI’s medlemsblad, samt magasinet ”Breeding News” er WBFSHs medlemsblader. I tillegg har Nyhetsbrev blitt en ny rutine, og det er opprettet et Nyhetsarkiv på www.wbfs.org. Her kan også referater, rankinger og annen info om Interstallion og andre prosjekter WBFSH jobber med samt WBFSHs vedtekter leses i sin helhet.

3.12.1.3 Årsplan 2008

1. Planlegge Unghest-VM sammen med FEI, se også pkt 2.13.2.2.
2. Etablere en arbeidsgruppe på EU-lovgivning sammen med FEI og COPA (Den Europeiske bondeorganisasjonen).
3. Forbedre kommunikasjonen mellom stambøker (avl forbund) og FEI generelt, og spesielt vedr. datautveksling.
4. Avlsinformasjon på startlister.
5. Sponsoravtaler.
6. Flere dommerseminarer i samarbeid med FEI.
7. Databasesamarbeid (XML) internasjonalt.
8. Konkurrans for unge oppdrettere (Young Breeders Competition) – stimulere unge oppdrettere til å organisere seg ved å organisere en konkurranse.
9. Opprettholde kontakten med EAAP heste-kommisjonen.
10. Kontinuerlig forbedring av kommunikasjon/medlemsinformasjon.
11. Harmonisering av EVA-tester.
12. Klargjøring av moder-datterstambok forhold.
13. Implementering av prioriterte områder i strategisk plan for WBFSH 2008-2012 (3-årsplan):
  - o Gjennomgå/revisjon av vedtektene

- Diskutere ønsket om å skille mellom Europeiske og ikke-Europeiske medlemmer
- Gjennomgå administrativ struktur
- Gjennomgå medlemsavgiftene

Merk at temaene ”Interstallion” og ”Diskutere Breeding-Guidens fremtid med FEI” er tatt ut siden årsplan 2007.

3.12.2 Arbeidsgruppen for Nordisk Varmblod (ANV)

Arbeidsgruppen for Nordisk Varmblod er et løst samarbeid mellom de Nordiske land med utgangspunkt i medlemskapet i WBFSH. Formålet med arbeidsgruppen har vært å fremme felles saker overfor WBFSH for å få flere stemmer og større gjennomslagskraft, og er ikke regulert av noen vedtekter.

ANV har i 2007 inngått en tettere samarbeidsallianse vedr. kvalitetssikring og markedsføring av våre ridehester som den Skandinaviske Varmblodshesten. Samarbeidet dreier seg om 5 fokusområder:

- Etablering av et kvalitetsoppdretts-konsept for den skandinaviske varmbloodshesten.
- Etablering av et Nordisk/Skandinavisk Avlschampionat for Unghester (ansvar ASVH).
- Etablering av en felles web-portal (ansvar DV).
- Etablering av en felles eksteriør- og bruksprøvedommerutdanning (både grunnutdanning og videreutdanning) (ansvar FWB).
- Datasamarbeid (avls- og sportsdata) (ansvar NWB).

Norsk Varmblod har i 2007 vært representert ved:

Styreleder Robert Ruud og sekretær Unn Reierstad.

3.12.3 Norges Rytterforbund (NRYF)

Norsk Varmblod har et nært samarbeid med NRYF på flere punkter.

3.12.3.1 Norsk Breeders Trophy AS

Norsk Varmblod og Norges Rytterforbund har sammen dannet et selskap med virksomhet å stimulere til avl og utdanning av kvalitetshester i Norge. Det skal til enhver tid forefinnes egne statutter (konkurransereglement) for Norsk Breeders Trophy, vedtatt av selskapets styre og offentliggjort overfor medlemmer av NRYF og NV. Disse oppdateres årlig og publiseres innen 1. februar. Selskapets styre skal ha fire medlemmer og to varamedlemmer, hvorav to hhv. en fra Norges Rytterforbund og to hhv. en fra Norsk Varmblod. Styrets leder skal vekselvis velges fra NRYF og fra NV. I 2007:

Leder: Kjell Myhre (NRYF)

Kristin Kloster Aasen / Esther Hoff (NRYF)

Robert Ruud (NV)

Nina Karstensen / Hanne Hertzberg (NV)

Mandat: Vedtekter for Norsk Breeders Trophy AS.

3.12.3.2 VM for Unghester (FEI/WBFSH world breeding championship for young horses)

VM for unghester er et avlsarrangement hvor kun medlemmer av organisasjonen WBFSH kan delta. Arrangementet er organisert iht. FEIs statutter, FEIs generelle lovverk, FEIs veterinærreglement, samt FEIs stevneregler. I og med at arrangementet er underlagt FEIs regler, sendes invitasjonene til rytterorganisasjonene – i Norge NRYF. De fleste deltagerlandene sender utelukkende individer som representerer avlsforbundene i sitt hjemland. Det er gjort unntak for at man - som Norge - kan sende hester godkjent i andre lands avlsforbund (medlem av WBFSH), dersom dette er godkjent av deltagerlandets avlsorganisasjon/rytterorganisasjon i samarbeid.

NV hadde 2 norske hester i VM for unghester i 2007 (dressur). I tillegg var NV representert ved styremedlem Hanne Hertzberg. NV bidro i 2007 med kr 3.300,- til dekning av startavgiften under Unghest-VM i dressur, samt holdt deltagerne med NV-profileringstøy.

3.12.3.3 Sportsdata

Norges Rytterforbund og Norsk Varmblod har inngått en avtale der Norsk Varmblod har overtatt registreringen av sportshester som Norges Rytterforbund foretok tidligere (jf. pkt 3.1.). Registreringen skal foregå i den felles "Hestedatabasen" (Sportssystemet), og hestepass skal utstedes ihht. å tilfredsstillte felles krav fra NRYF/NV. NRYF skal etter hvert få tilgang til å bruke og legge inn de dataene de trenger direkte fra "Hestedatabasen". NV skal få tilgang til sportsresultater på felles hester. Se for øvrig § 2.01.

3.12.3.4 Unghestklasser Avdeling B

Norsk Varmblod har foreslått opprettelsen av unghestklasser avd B på alle stevner i NRYF regi, på samme måte som i Sverige, og oppfordret Rideklubbene til å arrangere dette. Dette for å tilrettelegge for utdanning og dertilhørende bedømmelse av unghester i sportssammenheng, og skape større interesse for unghester blant ryttere og publikum. Se også pkt 3.9.5.

3.12.3.5 Unghestsamlinger

Norsk Varmblod ønsker å samarbeide med NRYF om unghestsamlinger, hvor det fokuseres på riktig utdanning og dertilhørende bedømmelse av unghester i sportssammenheng.

3.12.4 Agria Dyreforsikring

Norsk Varmblod har en samarbeidsavtale med dyreforsikringsselskapet Agria basert på et hovedsponsorskap innenfor noen hovedområder. Et av målene med samarbeidet er å jobbe for sunnere, mer holdbare hester i Norge, samt utvikle og spre kunnskap om håndtering av hest, oppdrett, skadeforebyggende tiltak, veterinærmedisin m.m. For å sikre et aktivt samarbeid skal Norsk Varmblod og Agria nedsette en styringsgruppe. NVs kontaktperson i styringsgruppen 2007:

Styremedlem Hanne Hertzberg, vara Ine Sanders.

Samarbeidspartenes forpliktelser er regulert gjennom egen avtale. Avtalen ble fornyet i 2007 og løper fra 01.06.2007 og to og et halvt år fremover, til 01.01.2010.

3.12.5 Stiftelsen Norsk Hestesenter (SNH)

3.12.5.1 Formål

Stiftelsen Norsk Hestesenter er en frittstående, næringsdrivende stiftelse jf. Stiftelsesloven av 15.06.2001 § 4, med 17 eierorganisasjoner (stiftere), som eies og drives av stifterne. Stifterne er hestenæringens ulike lag og foreninger. SNH skal ved aktivt arbeide fremme kvaliteten av hesteholdet og hesteavl og være det høyeste *faglige* senter for avl av hest og for utdanning av hestepersonell i Norge (formålsparagrafen). Stiftelsen skal etter nærmere avtale påta seg oppgaver i tilknytning til hestehold og hesteavl som Landbruks- og matdepartementet og organisasjonene finner formålstjenlig å legge til stiftelsen. Vedtektsendringer for Stiftelsen må derfor godkjennes av Landbruks- og matdepartementet (LMD).

3.12.5.2 Delegert myndighet

I kraft av å være hesteorganisasjonenes egen Stiftelse/tillitsvalgte organ er SNH gjennom Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien delegert ansvaret for oppnevning av kåringsnemder til hingstekåringer (§ 14) og klageinstans for vedtak fattet av disse. I tillegg er Stiftelsen Norsk Hestesenter av Landbruks- og Matdepartementet oppnevnt som *det øverste koordinerende organ når det gjelder hest og hesteavl*, gitt et spesielt ansvar for *faglig* godkjenning av avlsplaner (ihht forskriftens Vedlegg 1), se § 2.01., og for å forvalte de særnorske hesterasene. Utover dette har Godkjent instans det suverene ansvar for sin virksomhet, se § 2.01. For oppgaver som avlsorganisasjoner som selv er Godkjent instans legger til Stiftelsen og vedtak Stiftelsen dermed fatter *på vegne av disse* (som praktisk utøver), f.eks. vedtak som gjelder registrering/stambokføring eller om bruk av egen ukåret hingst på egen hoppe,

er Godkjent instans vedtaksansvarlig med instruksjonsmyndighet, og Mattilsynet – Nasjonalt senter for dyr og animalsk mat klageinstans.

3.12.5.3 Organisasjon – NVs representasjon

Stiftelsen Norsk Hestesenter er underlagt Stiftelsesloven. Dens daglige drift forestås av Styret, som er Stiftelsens øverste organ, men valgt av Representantskapet. Representantskapet vedtar også vedtekter/sendringer og fører tilsyn med stiftelsens virksomhet. Årlig blir det avholdt 2 representantskapsmøter (vår og høst) i SNH hvor alle stifterorganisasjoner/eiere er representert, samt et *avlspolitisk* fellesmøte mellom Avlsrådet ved SNH (se pkt. 3.12.5.3.2) og avlsorganisasjonene (hvor også avlsorganisasjoner som ikke er medlem/stiftere av Stiftelsen eller godkjente instanser blir invitert).

3.12.5.3.1 NVs representantsjon

Norsk Varmblod er en av stifterne av Stiftelsen Norsk Hestesenter. NV har én plass i representantskapet i SNH. Leder er valgt av NV som vår utsending, nestleder er vara. I 2007:

Styreleder Robert Ruud, nestleder Nina Karstensen.

3.12.5.3.2 Representant for utenlandske sportshestraser/ponnier i Avlsrådet i SNH (2 år)

Avlsrådet er SNHs politiske organ med formål å fremme norsk avl i samarbeid med de enkelte raseorganisasjoner. Norsk Varmblod er representert i Avlsrådet v/Stiftelsen Norsk Hestesenter gjennom representant for utenlandske sportshestraser/ponnier. Norsk Varmblod har forslagsrett til oppnevningen av denne sammen med Norsk Ponniavlforening, Norsk Islandshestforening, Norsk Araberhestforening og Norsk Jockeyclub. Styret i SNH oppnevner.

Avlsrådet i Stiftelsen Norsk Hestesenter har 6 medlemmer + varamedlemmer, for 2007-2008:

Leder:	Hans Kolbein Dahle
Representant for norske raser:	Tor Finstad/Elin Furrevik, vara Per Sylte
Representant for travrasene:	Nils Dagestad, vara Øistein Eriksen
Representant for utenlandske sportshestraser/ponnier:	Guri Harr, vara Bjørn Kjersem.
Representant med veterinærmedisinsk kompetanse:	Gunnar Klemetsdal, vara Nina Varberg Nordrum
Representant med fagkompetanse i husdyravl:	Nils Ivar Dolvik, vara Carl F. Ihler
Sekretær, Avlsleder ved Stiftelsen Norsk Hestesenter:	Tore Kvam

Mandat: Mandat for Avlsrådet er nedfelt i "Instruks for Avlsrådet" fra Stiftelsen Norsk Hestesenter.

Avlsrådet er rådgivende fagorgan i avlsrelaterte spørsmål for Styret i Stiftelsen Norsk Hestesenter. SNHs styre kan delegere myndighet til Avlsrådet i spesielle saker.

3.12.5.3.3 Avlspolitisk fellesmøte

Avlsorganisasjonene gir en kort presentasjon av sitt *medlemstall, hestetall/bedekningstall, aktuelle saker i organisasjonen*, i tillegg avholdes foredrag med avlsfaglige tema og informasjon fra det offentlige. Avlsorganisasjonene møter også administrasjonen/de ansatte ved SNH.

Årets fellesmøte ble tradisjonen tro avholdt i Sikkilsdalen, leder og sekretær møtte fra NV.

3.12.5.4 Strategiplan

I november 2006 vedtok Stiftelsen Norsk Hestesenter ny strategiplan for 2007-2011, som avløste og viderefører den gamle fra 1996. Planen er ambisiøs og relativt konkret på hva en ønsker å oppnå på vegne av hesteinteressene i Norge. Det er flere punkter som er av særlig interesse for NV. Spesifikt kan nevnes at "*innsatsen skal være størst der hvor veksten er størst (marked, bruk og avl er uløselig knyttet til hverandre)*, bl.a. med flere vinnere i store internasjonale konkurranser og økt etterspørsel etter de rasene som ellers importeres, samt bidra til økt tilbud og omsetning av bruksferdige hester", og at "*Norsk Hestesenter innen planperioden skal ha kompetanse og kapasitet til opplæring og skolering av hester*".

3.12.5.5 Avlsstimulerende midler

Stiftelsen Norsk Hestesenter avsetter for hvert budsjettår midler til avlsfremmende tiltak. Total økonomisk ramme bestemmes av Styret i SNH (jf. Stiftelsesloven og nye vedtekter) i forbindelse med budsjettvedtak, og avhenger av Landbruks- og Matdepartementets bevilgninger. I 2007 var den på totalt 1.1 million kroner.

Avlsorganisasjonene må søke om midler, og det er avlsorganisasjonene selv som bestemmer hvilke tiltak de vil prioritere og hvordan dette presenteres i søknadene. Tiltakene som prioriteres må imidlertid være direkte tiltaksrettet eller prosjektrettet og skal helst ha basis i avlsplanen (for å stimulere til å jobbe kontinuerlig med å ha en dynamisk avlsplan). SNH mener det er viktig å holde fokus på avlsplaner og andre relevante planer for avlsmessig fremgang. Innholdet i søknadsteksten sees derfor som viktigere enn budsjettpostene. Det kan også søkes om midler for videreføring av allerede oppnådde resultater eller prosjekter som skal utføres i samarbeid med andre avlsorganisasjoner. Bare landsdekkende avlsorganisasjoner som er offentlig godkjente kan søke til SNH om avlstilskudd. Ønsker om tiltak fra lokale lag må innarbeides i de søknadene som de landsdekkende organisasjonene sender.

Avlsrådet i SNH behandler søknadene og angir prioritet, Administrasjonen forslår den ”matematiske” fordeleingen og styret i SNH vedtar. Støtte til drift/prosjekter med eget inntjeningspotensial blir ikke prioritert, og tiltak som stimulerer *bruk* av hest prioriteres fremfor tiltak som kun stimulerer *hold* av hest. Områder som fortsatt er viktige for hesteavl er:

- Større oppslutning om utstillingene for unghester, hopper og hingster (utvalg av avlsdyr, stambokføring)
- Prosjekter som vil stimulere til avlsmessig fremgang for hesterasene
- Dommerutdanning
- Særnorske raser
- Markedsrettet avl/virksomhet (bruks(ferdige)dyr)

Det må også i ettertid redegjøres for hva pengene er blitt brukt til. Søknader blir vurdert sammen med rapport for foregående år. Manglende innrapportering fører til at en søknad ikke vil bli behandlet. Nytt i 2007 er også at SNH krever fremlagt avlsorganisasjonenes regnskap ifbm. søknadsbehandling.

Norsk Varmblod mottokt NOK 80 000,- etter søknad fra avlsrådet v/SNH til avlsfremmende tiltak i 2007.

4. Aktiviteter gjennom året for å nå målsetningene (vedtektene, § 2)

4.1 § 2.01: Arbeide for en funksjonsrettet, rasjonell og systematisk avl

4.1.1 Registrering/Stambokføring, "Hestedatabasen"

Et godt organisert og effektivt opplegg for innsamling av data og registrering/stambokføring som grunnlag for utvelgelse av avlsdyr er en forutsetning for et planmessig avlsarbeide og avlsfremgang. For å kunne være konkurransedyktige i et nasjonalt og internasjonalt marked, og videreutvikle samarbeidet over landegrensene (utveksling av avlsdyr og data), er det helt avgjørende for NV at denne forutsetningen blir ivare tatt.

4.1.1.1 Historikk - Avlsregister og Avlsstambok – frem til 2007

Utvelgelsen av avlsdyr har hele tiden vært organisert gjennom utstillingssystemet med kåring og premiering av elitedyr, de aller fleste rutiner vedrørende registrering i forbindelse med dette er frem til 2007 organisert slik at de spesifikt dekker selve stambokføringen (kun avlsdyr). Frem til 1987 ble stambokføringen ("registreringen") basert på identifisering og premiering/kåring på utstilling, se pkt. 3.2. Det ble operert med et skille mellom stambokført (oppført som eget individ) og stambokkjent (dyr i stamtavla), og det var altså bare avlsdyr (hingster og hopper) som ble stambokført (avlsstambok). Etter 1987 innførte man registerstambok, dvs. en avlsregistrering (forhåndsdokumentasjon/ kvalitetssikring) som grunnlag for utstillingsaktiviteten, men fortsatt baserte selve stambokføringen (avlsstamboka) seg på premierte/kårede dyr (avlsdyr). Antall stambokførte dyr pr. utgave varierer derfor i stor grad i takt med utstillingsaktiviteten de enkelte år.

Hingster har hele tiden blitt stambokført på bakgrunn av kåring ihht. Lov om kåring av alshingstar/ Avlsforskriften, dvs. etter elitestambokprinsippet. Når det gjelder hvilke hopper som er blitt godkjent har praksisen variert:

- Frem til 1983 kunne hoppe - og til dels også hingst - etter kåret hingst og uregistrert hoppe bli stambokført/registrert og hopper kunne også stambokføres på grunnlag av avkomsprestasjoner (for eksempel som hingstemor). Man godtok bl.a. innkryssning av dølehopper i ridehestavlen, slik at avkom under disse ble stambokført/registrert dersom hingsten var kåret (B-seksjon). Avkom etter ukårete hingster ble stambokført dersom hingsten senere ble kåret og individet selv premiert.
- Fra 1989 har hopper blitt stambokført etter registerstambok-prinsippet, dvs. alle hopper som har registrert avkom, samt alle nye hopper uten avkom som er premiert eller godkjent på offentlig utstilling siden den sist utkomne stambok, og alle fødte føll skal registreres. *De generelle stambokføringsreglene fra 1987 sier imidlertid at individer som mangler registrering pga. mangelfull innrapportering fra hingsteholder eller hoppeeier skal utelukkes fra offentlige utstillinger, og at det også bør vurderes å utelukke uregistrerte hopper fra kåret hingst.*
- Med Avlsforskriften fra 1999 som både definerer et rasebegrep og fremsetter en registreringsrett dersom vilkårene i dens Vedlegg 2 blir oppfylt, ble det i 2001/2003 nedsatt nye regler om godkjenning av hopper i NVs avlsplan. Disse stilte krav om at hingstene i stamtavla til hoppene skal være innført/registrert og kåret i en stambok som er godkjent innblandet i Norsk Varmblods ridehest eller at hoppene skulle være innført/registrert i en stambok i Norge som er godkjent i Norsk Varmblods ridehests avlsprogram (foruten NV f.eks engelsk fullblod, arabisk fullblod og shagyaaraber), og at hester med ukjent morstamme kan registreres, men med begrensede rettigheter. Hopper uten eller med ikke godkjent avstamning måtte selv være rase-/typegodkjent, frem til 2002 vha. bilde, fra 2002 på offentlig utstilling. Ut i fra en rase- og avlsstambokbetragtning fremholdt registrator (SNH) derfor å utelukke registrering av avkom etter uregistrerte hopper hos kåret hingst dersom hoppa ikke var typegodkjent: *man var ikke interessert i å registrere hester utenfor et raseområde.* Videre fremholdt man å utelukke udokumenterte hopper til typegodkjenning (mulig bruk av ukåret hingst) fra offentlig utstilling og hingstene måtte være godkjent i det landet de virket. Dette ble avledet av kåringsbestemmelsene.

1. bind av Avlsstamboka ble utgitt i 1982 i regi av foreningen selv, bind 2 ble utgitt i 1987 av Statens fagteneste for landbruket, bind 3 med vedlegg ble utgitt i 2001 og 2003 av Stiftelsen Norsk Hestesenter.

4.1.1.2 Fullstendig register og prestasjonsavl + Avlstambok – fra 2007

Som oppslagsverk og som grunnlag for statistisk basert avl (avlindexer og prestasjonsavl) blir elitestamboken og registerstamboken imidlertid ufullstendig, se pkt 3.2.. Fremtidsretta avl er ikke eksteriørvurderinger / utstillingsbasert seleksjon, men genetiske vurderinger basert på lettere målbare egenskaper som prestasjoner. Målet til Norsk Varmblod er derfor en fullstendig registrering, dvs. *alle* individer/avkom etter kårede hingster og deres resultater skal registreres, for å få et grunnlag for korrekt statistikk, større seleksjonsdifferanse og økt etterspørsel etter hest. Å øke antallet avlsdyr i en avlspopulasjon er det viktigste i alt avlsarbeid. Norsk Varmblod ønsker dessuten å ivareta sitt gode samarbeid med Norges Rytterforbund, som også har behov for å registrere hester utenfor et raseområde.

Det er dessuten pålagt mer omfattende oppgaver innen forvaltningen (bl.a. at alle hester skal registreres/ID-merkes og har en rett til å bli registrert, slik at godkjente instanser er pålagt å tilgjengeliggjøre et tydelig regelverk i avlsplanene hva gjelder opptak i register/stambok og inndeling av stamboken med hestenes tilhørende rettigheter i avls- og utstillingssammenheng og som ivaretar rettsikkerhet og klageadgang), samt større krav fra publikum om registrering, samt raskere og bedre service.

NV ble i 2006 godkjent instans for å registrere hester også utenfor et raseområde. Avlsforskriftens virkeområde (§1) gjelder avl, identifisering og registrering av alle dyr av hestefamilien som skal nyttes til avl og/eller konkurranse. Dyr av hestefamilien defineres som husdyr eller krysningsavkom av slike dyr, og dyreregister (stambok) en databærer ført av offentlig godkjent instans hvor dyr av hestefamilien føres opp eller registreres med angivelse av alle kjente forfedre (§3). Utover dette er ikke registrering av avstamning/slektskap utenfor et raseområde regulert av forskriften. Som Godkjent instans har derfor NV satt opp egne regler for dette.

4.1.1.3 Registrering av individopplysninger – Internasjonalt arbeid og registerets, hestepassets og stambokas innhold

Foruten å fastlegge opptakskriteriene til stamboken hadde reglene om offentlig stambokføring (sist oppdatert i 1987) også bestemmelser om innhold og redigering, f.eks er det fastlagt hvilke individopplysninger som skal tas med under det enkelte dyr og hvilke mål som skal oppgis. De bestemmer bl.a. hvilke opplysninger utstillingskatalogene skal inneholde (alle opplysninger av betydning for stambokarbeidet), og at disse skal kontrolleres av stambokføreren. Reglene inneholder videre regler om hvilke nummerserier som skal brukes ved føllregistrering og individmerking innen de ulike rasene (*Norsk Standard for merking av hest*), samt en del definisjoner, og fastlegger deler av det administrative opplegget ved stambokføringen, som historisk sett bl.a har vært utviklet av Det Kgl. Selskap for Norges Vel (slutten av 1800-tallet), Statens Stambokkontor (1916) og Statskonsulenten for hesteavl (ansvarlig for innsamling av utstillingsdataene). Flere aktuelle behov med tilknytning til registrering og stambokføring er imidlertid ikke tilgodesett i særlig grad, spesielt med tanke på et sportsregister i samarbeid med NRYF og bruk av prestasjonsdata i avlen.

Hovedtema for GA 2007 i WBFSH var datautveksling. Dette er også blitt et av hovedinteressene i ANV, hvor NV har fått denne oppgaven, se pkt 3.12. WBFSH har i flere år jobbet for et samarbeid på tvers av stambøker og rytterforbund internasjonalt, bl.a. med tanke på datasamarbeid Avl-Avl (f.eks utveksling av avlsdyr og -data, harmonisering av dommerprotokoller i de ulike tester og bedømminger, harmonisering av osteocondrose-spørsmålet, Interstallion) og Sport-Avl (f.eks avlsinformasjon i start- og resultatlister og sportsdata til avlen), og i den forbindelse innføringen av *UELN (Universal Equine Life Number)* som en felles, internasjonal standard (unik id) på alle hester. Dette arbeidet er nå klart, det internasjonale rytterforbundet FEI er med, og plattformen for implementeringen ble presentert under GA i WBFSH 2007 (www.ueln.net). Resten av jobben med implementeringen er nå opp til hver enkelt medlemsstambok/nasjonale rytterforbund! I denne forbindelse har det på initiativ fra NV (sekretær) vært avholdt møter mellom NV, NRYF, NPA, SNH og Rikstotos IT-utviklingsansvarlige for tilrettelegging av "Sportssystemet" for "ridehestfolket". Resultatet av disse møtene har vært veldig positive både fra NRYFs, NPAs og Rikstotos side!

Ny EU-forordning (resultat av at mattilsyn - mattrygghetsspørsmålet og kontroll med dyrehelse og dyrevelferd, sport og avl internasjonalt er kommet til enighet) er nå på vei (bl.a. sikker identifisering av

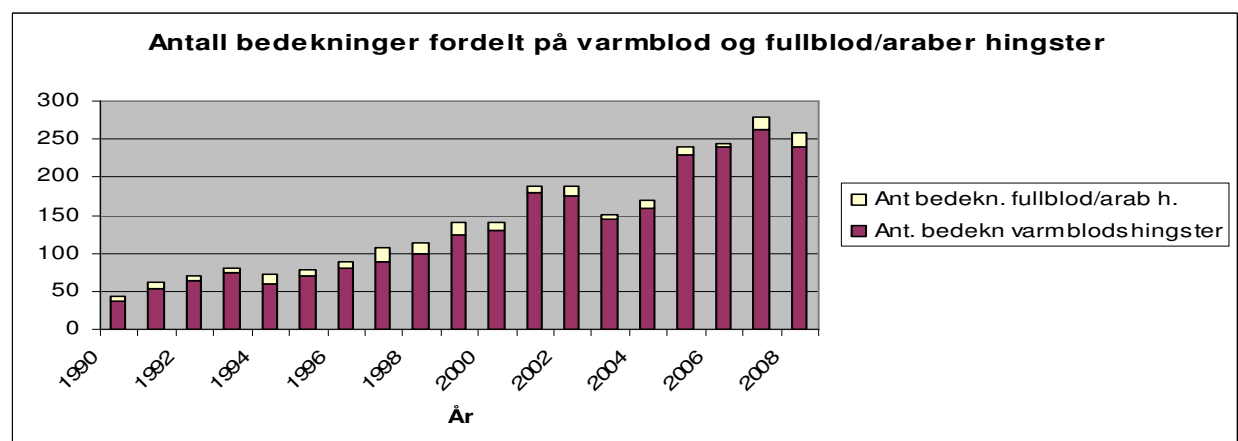
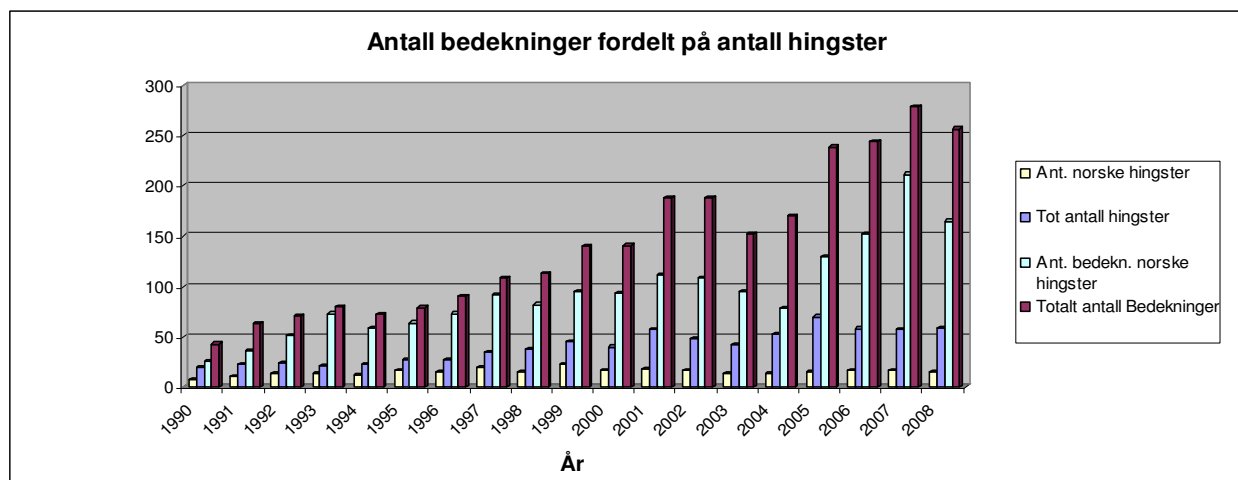
hest ved Unique Equine Life Number (www.UELN.net) og microchip, sentrale hestedatabaser, samt at enhver hest skal følges av (kun) ett pass/ID-dokument).

4.1.1.4 Nye Registreringsregler for Norsk Varmblod f.o.m. 2007 og datavask

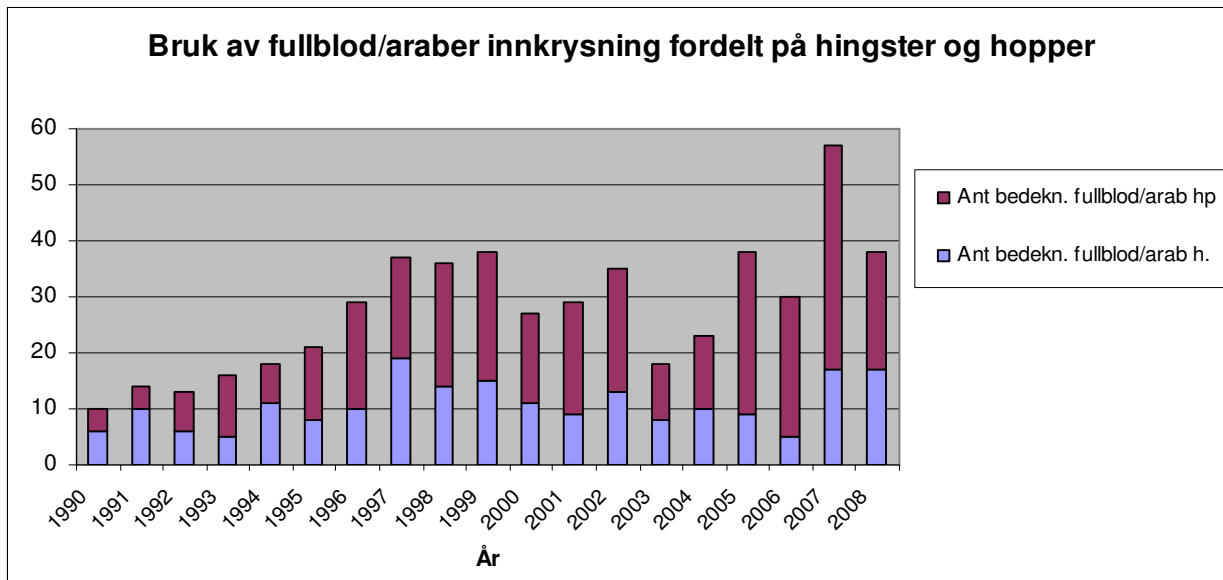
- Med dette som bakgrunn er det når det gjelder *registrering/stambokføring og utgivelsen av stambok* i 2007 derfor nedlagt et stort arbeid i opprydning i regelverket, som har kuliminert i nye, detaljerte Registreringsregler for varmbloods ridehest i Norge av 12.01.2007, oppdatert 26.03.2008, med ny inndeling av Register og Stambok, og praksisen med utelukkelse fra offentlige utstillinger/registrering er avvirket. Alle avkom etter kårede hingster blir nå registrert, og også dyr fra tidligere år kan søkes registrert. Dette bl.a. som en forberedelse til utarbeidelse av avlsindekser, korrekt fruktbarhetsstatistikk og muligheten til å kunne fange opp gode avlsdyr.
- *Vasking av data* - Rotet med flere registreringsnumre og pass pr. hest for ulike formål som har oppstått ut i fra tidligere ikke-harmoniserte forhold er fortsatt noe det jobbes med å rydde opp i. Samarbeidet mellom Norsk Varmblod og NRYF er grunnlaget, se pkt 3.3 og 3.12.3. Det første man må gjøre foruten de etablerte registeravdelinger som nå ivaretar innregistrering av alle hester, er å prøve å "matche" hestene i de to registrene (fastsette identiteten/UELN) og knytte dette opp mot "øvrige" registreringsnumre/stamboknumre/premiegrader/sportsinformasjon. Denne jobben er godt i gang. Målet er så å få alle hestene over i den sentrale databasen, og at NRYF og NV henter ut sine felles data derfra. "Hestedatabasen" (Sportssystemet) er stikkordet: før en fullstendig integrering kan skje må den tilpasses til å kunne "ta imot" øvrige registreringsnumre/stamboknumre og sportsdataene i egne felt.

4.1.1.5 Registreringsstatistikk

Totalt registrerte varmbloods ridehest i NV pr 31.12.2000 var ca 4000, med 34 registrerte aktive avlshingster (kårede) og ca 150 aktive avlshopper. Antall aktive hingster og bedekte hopper fra 1990 til 2008 og fordeling av disse mellom norske og utenlandske hingster samt mellom varmblood- og foredlerhingster fremkommer av diagrammene nedenfor.

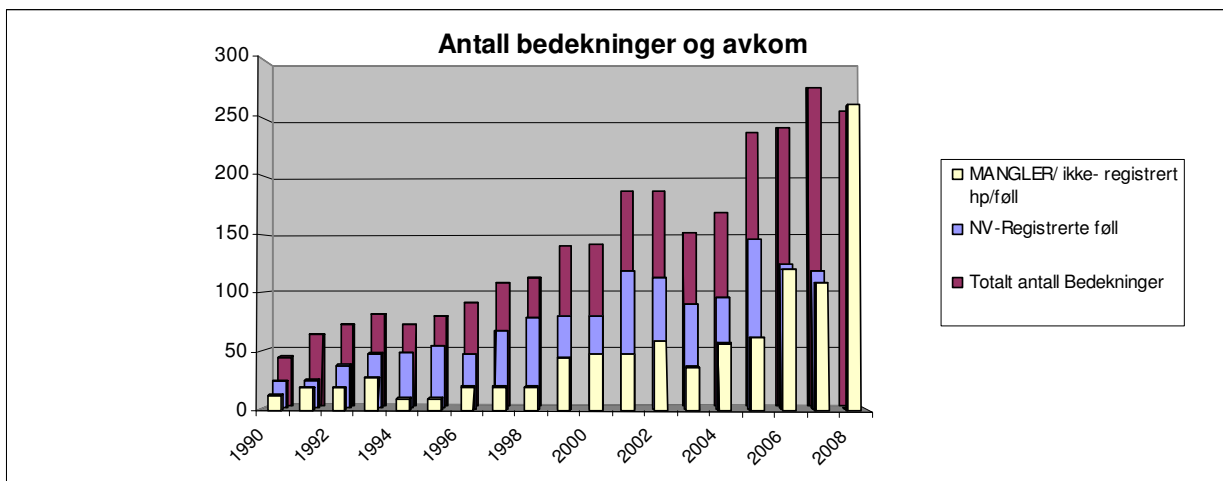

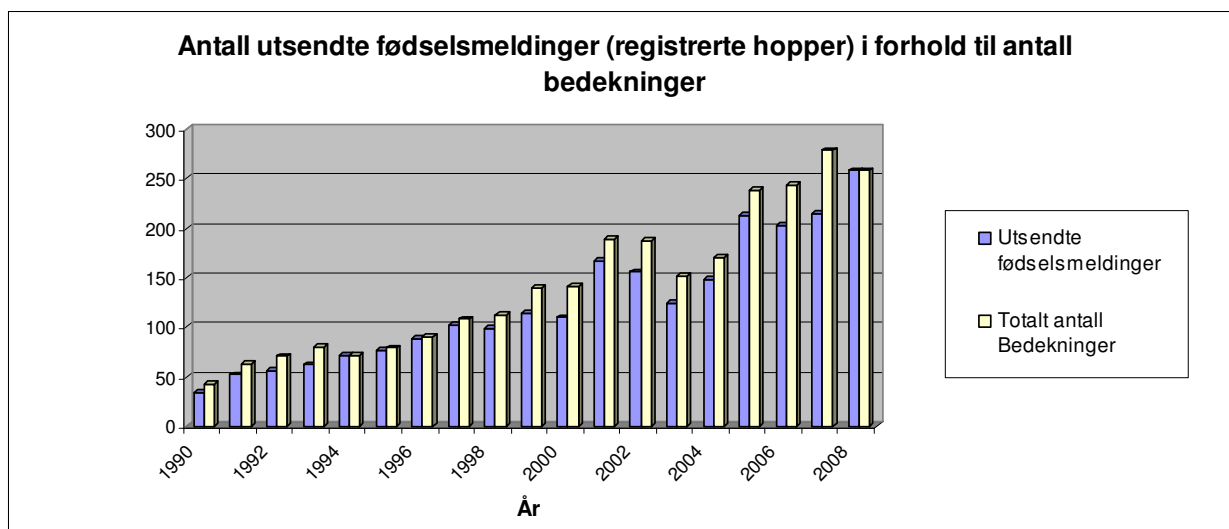
Antall registrerte norskfødte varmbloods ridehester i tidsrommet 1990-1998 var vel 300 stykker, fra 1999-2007 (pr.01.02.2008) ca 950 stykker. Tabellen angir ca-tall. Diagrammene angir den eksakte fordelingen. Pr 2007 var den totale registrerte bestanden i Norsk Varmblod ikke kjent, men anslagsvis på oppunder 6000 individer, med ca 300 nye registreringer årlig (ca 2/3 importhest, 1/3 norsk avl).

År	Antall føllregistreringer Hovedavsnitt NV	Antall importregistreringer Hovedavsnitt NV	Antall "Hvite pass": Ulovlige, Tilleggsavsnitt og ikke-dokumenterte NV/SNH*	Totalt NV/SNH
1990-1998	300	Ikke kjent	NRYF	
1999-2003	430	Ikke kjent	NRYF	
2004	90	Ikke kjent	NRYF	
2005	130	Ikke kjent	NRYF	
2006	150	250	500	650/250
2007	150	300	600	750/300

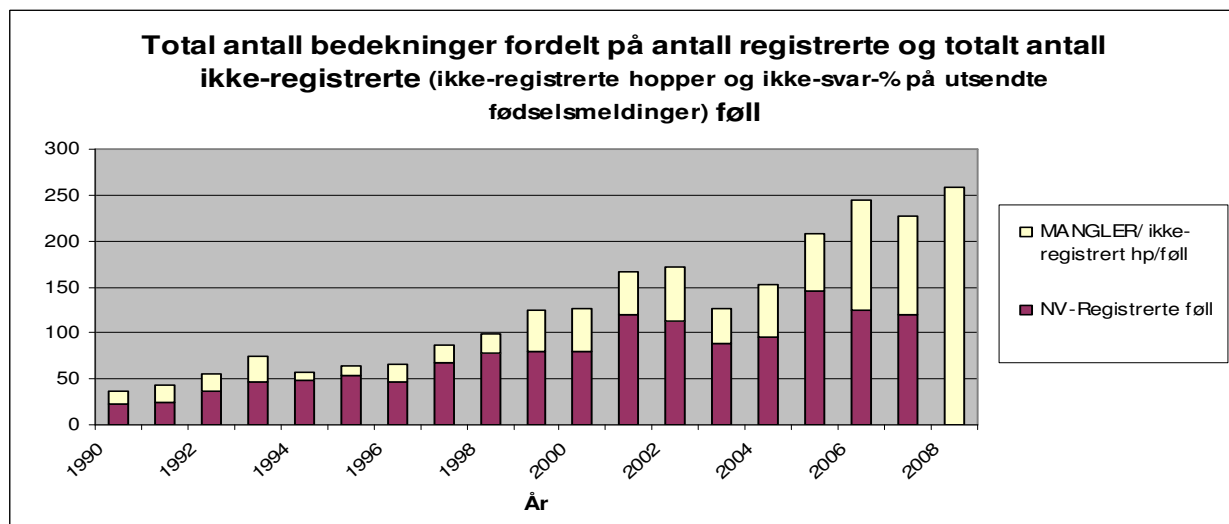
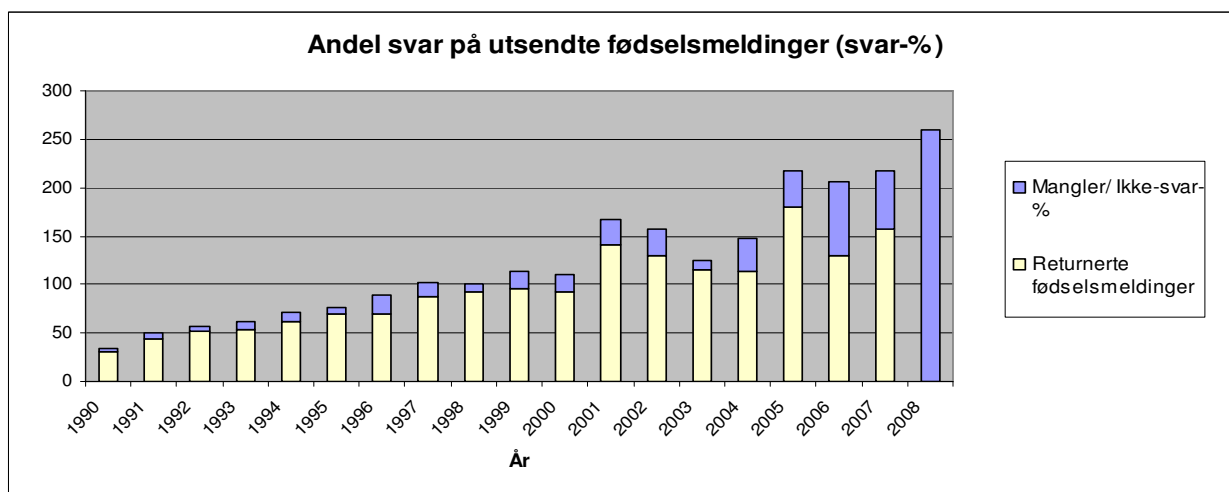
*En del av disse vil ihht. Forskrift av 13. januar 1999 nr. 67 om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien måtte favnes av ulike avdelinger av dyreregisteret (stamboken) med delvis dokumentert og godkjent avstamning.

Merk den store andelen mangler. Dette svekker grunnlaget for avlsarbeidet (prestasjonsavl).

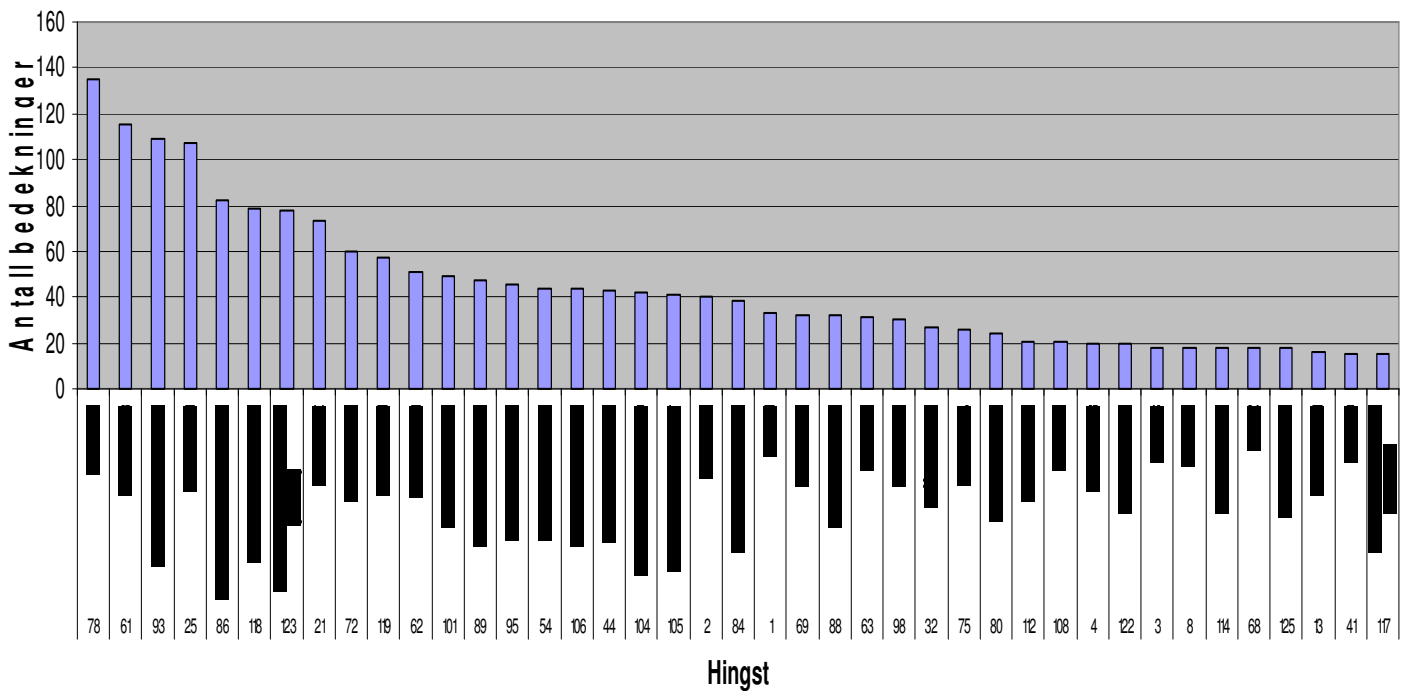

Merk at uregistrerte hopper frem til og med bedekninger for 2006 ikke fikk fødselsmelding. Dette skaper utrolig mye merarbeid og forsinkelser / nedsatt servicegrad i registreringen pga at så stor andel som 1/3-del av hoppene ikke er registrert ved bedekning. I tillegg svekkes innrapporteringen av tomme hopper/kastinger, og NV går "glipp" av mange hoppeiere når servicen går ned. Dette vil bli endret f.o.m. bedekningene for 2007 (2008-årgangen) for å forsøke å bidra til bedre service, markedsføring og høyere registreringsandel.

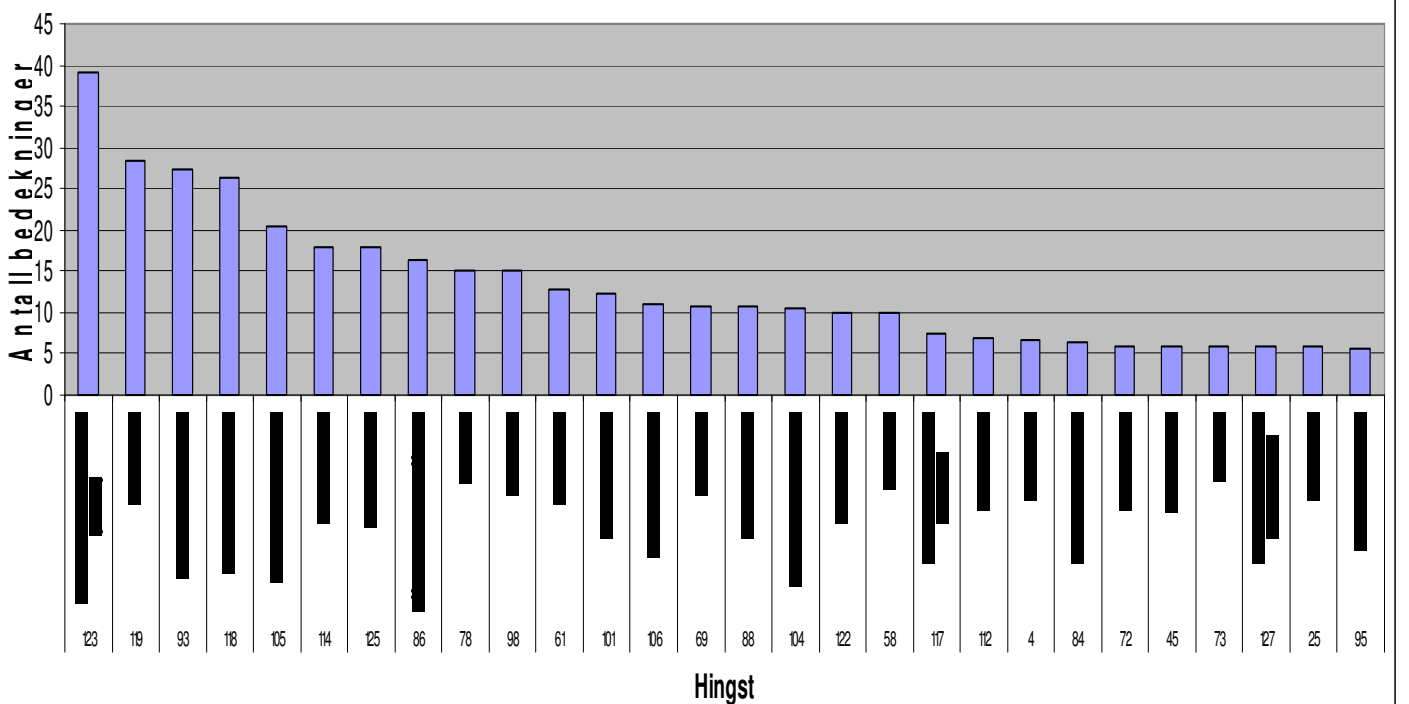

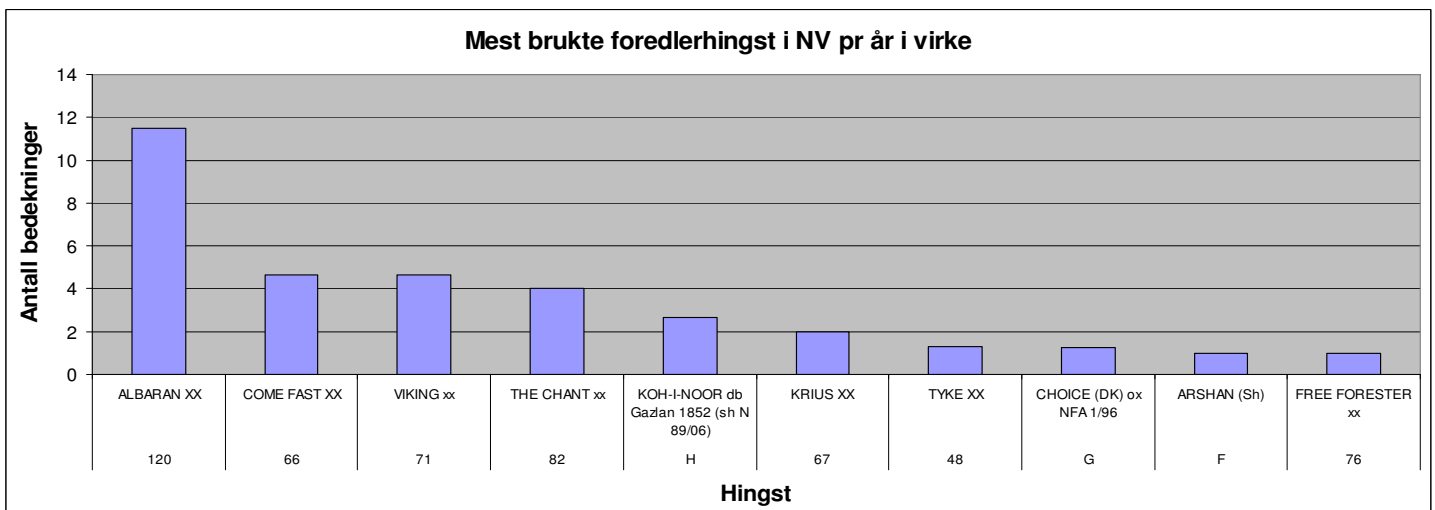
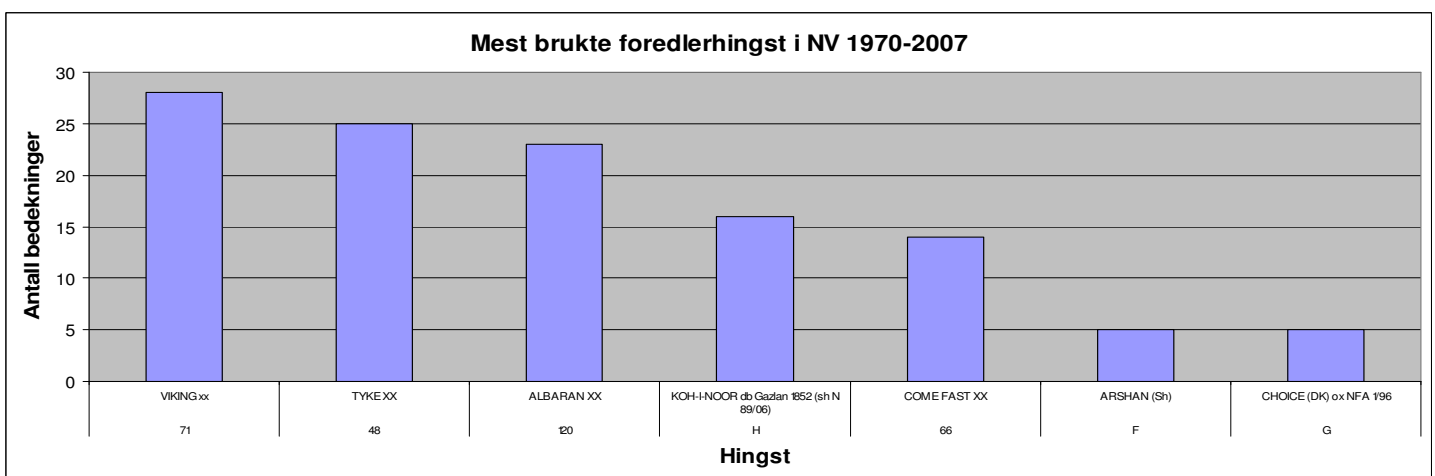
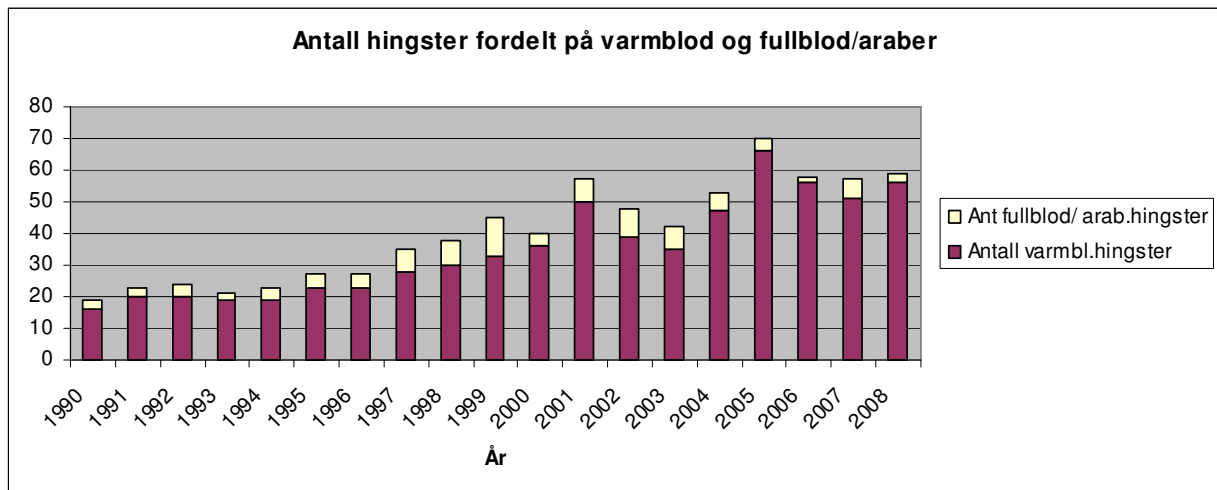

Mest brukte hingst i NV 1970-2007

Mest brukte hingst i NV pr år i virke

4.1.1.6 Kartlegging av hestemateriellet regionsvis (grunnlag for tiltak)

Innstilling fra region 2 (sak 3 årsmøte 2003): Kartlegging av hestemateriellet regionsvis og gruppering av medlemmer med differensiert medlemsavgift (med/uten hest) jf. § 2.02. Avventer fortsatt behandling, bl.a. ferdigstillelse i punkt 4.1.1.4 samt behandling av integrering mellom stambok og medlemsregister.

4.1.2 Avlsplanen

4.1.2.1 Revisjon – godkjenning 09.november 2007

Pr. dato er det mulighet for årlig revisjon av avlsplanen. Spesielt er det hensiktsmessig at mindre endringer/justeringer av avlsplan kan gjøres relativt ofte mens hyppigheten av større endringer begrenses. Forrige revisjon ble utført i 2001, og ny revisjon ble levert SNH til godkjenning 01. oktober 2006. Del 1 om avlsmål, hingstekåringer (inkl nye bestemmelser om veterinærundersøkelse av hingster til kåring) og dommerutdanning ble ferdigbehandlet av SNH i 2006. Man har imidlertid i hele 2007 vært inne i en vanskelig fase av godkjenningen og gjennomføringen av del 2 av avlsplanen om hopper og unghest samt registreringsregler, på grunnlag av politiske/administrative uenigheter mellom SNH og NV vedr. rettigheten og eierskapet til avl av ridehest i Norge. Norsk Varmblod ba i den forbindelse Mattilsynet avklare hvem som er klageinstans vedrørende godkjenning av avlsplaner. LMDs tilsvare var at SNH har en faglig godkjenningsrolle, ingen vedtaksmyndighet eller overordnet avlsplan. Samtidig har også viktige avklaringer omkring roller og myndighet mellom SNH og avlsorganisasjonene kommet for en dag, se pkt. 4.1.2.2 og 4.1.2.3. Spørsmålet om godkjenningen av NVs avlsplan har derfor stått på hvorvidt SNH er i stand til og villige til som leverandør å yte administrative tjenester i forbindelse med implementeringen av avlsplanen, ikke på hvorvidt den har vært faglig gyldig eller ikke. Norsk Varmblod har derfor besluttet å gjennomføre sine planer, med eller uten SNHs tjenester. NV trapper i stedet opp samarbeidet med de Nordiske ridehestavlsforbund. Avlsplanen for Norsk Varmblod ble endelig godkjent av SNH på faglig basis 09.november 2007. Norsk Varmblod har selv innrapportert endring av sin avlsplan til Mattilsynet.

Ny avlsplan vil kunne leses på www.norskvarmblod.no. I skrivende stund jobbes det fortsatt med å legge den siste tekstlige "hånd på verket". SNHs strenge politikk på at oppbygningen av alle avlsplaner skal følge samme mal, at utstillings- og registreringsreglement må være enhetlig, og at retten til årlig revisjon skal falle bort og mulighetene for revisjon gis en lengre horisont, ansees dermed ikke lenger som relevante. NVs nye avlsplan frontes med et innledningskapittel dedikert avlsorganisasjonen selv, hvor organisasjonens rase- og avlshistorie fremgår, med bl.a. datoene for endringer av avlsplan/registreringsregler og de viktigste endringene. Dette vil gi kontinuitet i avlsarbeidet og bidra til i større grad å stimulere den enkelte oppdretter til bruk av avlsplanen fordi man da raskt identifiserer seg med avlsplanens mål og mening. Kapittelet som går på fellesskapet "Heste-Norge" er også viktig, men flyttes bak som et vedlegg.

4.1.2.2 Fra 1992 – EØS – Forskrift om godkjente (reina) dyr av hestefamilien

Landbruksdepartementet sier i brev av 16.12.1993 om EØS - forskrifter avl (referanse S-11761/92 JB NYH) at Norge har akseptert EFs regelverk på avlsområdet uten merknader i EØS-avtalen. Som en følge av EØS-avtalen har derfor Landbruksdepartementet fastsatt avlsforskriftene. "Hovedhensikten med forskriftene er å sikre at omsetningen av avlsdyr over landegrensene ikke hindres av tekniske ulikheter mellom de enkelte land. Oppfølgingen av forskriftene er i stor grad overlatt til de enkelte avlsorganisasjoner. Dette gjelder først og fremst testing, godkjenning og registerføring av avlsdyr."

Kommentar: Alle avlsforskriftene er fullstendig harmonisert, med unntak av hesteavlsforskriften, som har beholdt elementene fra den tidligere kåringsloven. Det fremgår ikke av forskriftens Vedlegg 1 at det er snakk om avlsplaner, men LD bekrefter at vilkårene i Vedlegg 1 skal dokumenteres i form av en avlsplan:

Landbruksdepartementet sier videre i brev av 16.11.1995 om Avlsplaner for hest (referanse S-3246/94 JB PFI) at "det i Forskrift om godkjente dyr av hestefamilien i Vedlegg 1 er gitt hvilke vilkår som må oppfylles for å bli godkjent som avlsorganisasjon. Myndighet til å godkjenne avlsorganisasjoner er delegert til Statens Landbrukstilsyn (Mattilsynet). Godkjenningen innebærer at organisasjonen, dens statutter, avlsplan og aktiviteter fyller kriteriene i Vedlegg 1. Landbruksdepartementet delegerer med dette godkjenning av avlsplaner til Stiftelsen Norsk Hestesenter (SNH). SNH pålegges å rapportere til Statens Landbrukstilsyn om avlsplanene og endringer av disse."

Landbruks- og Matdepartementet utdypet delegasjonen i brev av 23.02.1996 om Avlsplaner for hest (referanse S-3246/94 JB NYH Ark.nr.526.53) at "delegeringen av godkjenningen av avlsorganisasjonenes

avlspaner til Norsk Hestesenter skjedde med bakgrunn i at Norsk Hestesenter er det øverste koordinerende organ når det gjelder hest og hesteavl. I § 1 i forskrift om godkjente dyr av hestefamilien går det fram at offisiell godkjenning blir gitt til de avlslag som oppfyller forskriftens vilkår når det gjelder bl.a. avlsarbeid. Forutsetningen for denne godkjenningen er derfor at avlsplanene for de enkelte avlsorganisasjonene har blitt godkjent av Norsk Hestesenter... Den delegering som er foretatt har videre skjedd med hjemmel i § 4 i Stiftelsens vedtekter der det går fram at Stiftelsen etter nærmere avtale skal påta seg oppgaver i tilknytning til hestehold og hesteavl som bl.a. Landbruksdepartementet finner formålstjenlig... ønsker Landbruksdepartementet å presisere hva vi har lagt i den delegering som skjedde. Departementet ønsker å vektlegge at det er av stor viktighet for norsk framtidig avl, og muligheten til å kunne hevde seg i konkurransen mot den store mengden importert hest, at vi klarer å bygge opp et sterkt faglig miljø på dette området. Med de begrensede ressurser og mange små avlslag vi har her i landet er det av stor betydning at alle ser betydningen av samarbeid og koordinering av oppgavene slik at vi kan få bygget opp en sterk avlsfaglig kompetanse i avlsrådet i Norsk Hestesenter. Landbruksdepartementet ønsker derfor på nytt å slå fast at Norsk Hestesenter har det overordnede ansvar for hesteavlen i Norge. Dersom dette skal ha et reelt innhold ... innebærer dette ansvaret bl.a. det øverste ansvaret for ankesaker, mulige rettsaker m.v. i tillegg til kåringsnemder og ansvar for deres arbeid. I samsvar med forvaltningsrettslige prinsipper betyr godkjenningen også retten til å endre, rett til å endre osv. I medhold av dette ønsker departementet å presisere at Norsk Hestesenter skal ha en reell innflytelse når det gjelder godkjenningen av avlsplanene. Etter departementets mening bør dette følges opp gjennom et nært samarbeid mellom avlsorganisasjonene og Norsk Hestesenter ved utarbeidelsen av avlsplanene.”

LMD har bekreftet at delegeringen også innebærer å godkjenne endringer i avlsplanen. Det ville ellers ikke være mulig for Norsk Hestesenter å ha den rollen departementet har ment å gi de.

4.1.2.3 Fra 1999 –Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien

I 1999 ble videre Forskrift om godkjente (reinavla) dyr av hestefamilien endret til Forskrift om godkjente (reinavla/registrerte) dyr av hestefamilien, og vilkår om en hests rett til å bli innført i dyreregister (Vedlegg 2) innført. Forskriftens virkeområde tok samtidig også til å omfatte konkurranseedyr. I 2004 ble Forskriften igjen endret, hvor kontroll- og gjennomføringsmyndighet med forskriften ble delegert Mattilsynet. I 2006 holdt Mattilsynet s.f.a. dette en tilsynskampanje overfor avlsorganisasjonene og Stiftelsen Norsk Hestesenter. Ifølge Mattilsynet finnes ikke noe vedtak/instruks eller hjemmel om innholdet i avlsplaner utover det som står i delegasjonen av 16.11.1995/23.02.1996 / Vedlegg1: Norge har på dette punktet harmonisert sitt regelverk med EU. Dermed ligger det heller ingen føringer for at avlsplanene skal oppfylle andre krav enn vilkårene i vedlegg 1.

Landbruks- og Matdepartementet skriver så i brev av 23.02.2007 om Spørsmål om klageinstans på vedtak fattet av Norsk Hestesenter vedrørende godkjenning av avlsplaner for hest (referanse 200700361-/MRB) at ”SNH ...opptrer ikke som paraplyorganisasjon for de enkelte hesteraser...og har heller ingen overordnet avlsplan. De enkelte hesteavlsorganisasjoner som ønsker å bli offentlig godkjent som førere av stambok/register må selv søke Mattilsynet om dette... De enkelte hesteavlsorganisasjoner utarbeider sine egne avlsplaner. SNH gjennomgår avlsplanene og gir sin faglige vurdering. Eventuelle faglige innvendinger blir tatt opp med den enkelte organisasjon før planen godkjennes. Ettersom avlsplanene sees på som styringsdokumenter, fatter Stiftelsen Norsk Hestesenter etter Departementets mening ikke noe Vedtak i Forvaltningslovens forstand når den ut i fra sitt faglige overordnede ansvar godkjenner avlsplanene...Eventuell faglig uenighet må søkes løst mellom partene før avlsplanen fastsettes.”

Kommentar: Det ligger altså heller ikke lenger forvaltningsrettslige prinsipper til grunn for godkjenningsordningen av avlsplaner. Dermed ligger det heller ingen føringer til grunn for at Stiftelsen Norsk Hestesenter kan ugyldiggjøre en avlsplan vedtatt av en avlsorganisasjon, eller nekte å godkjenne en avlsplan på politisk/administrativt grunnlag. Dette er også bekreftet i Mattilsynets brev av 31.01.2008 (referanse 2006/6327): ”Stiftelsen Norsk Hestesenter har etter Mattilsynets oppfatning ikke anledning til å kreve at avlsplanen skal inneholde bestemmelser som gir de større myndighet enn regelverket gir”. Stiftelsen Norsk Hestesenters Utstillingsreglement og begrepet ”offisiell utstilling” er ikke hjemlet i Avlsforskriften. Avlsorganisasjonene står derfor fri til å velge hvorvidt de vil ta dette reglementet inn i sin avlsplan eller sette opp sitt eget utstillingsreglement for offentlige utstillinger. Idet en avlsorganisasjon er offentlig godkjent som egen instans er all dens aktivitet også ”offisiell”.

4.1.2.4 Avlsseminar

- 03. februar 2007 på Brunstad Conference Center - "Avlsindeksberegninger - Svenskt Varmblod - trender och BLUPindex, Internasjonell samverkan – Interstallion" og presentasjon av omsøkt norsk forskningsprosjekt, med foredragsholder dr. Jan Philipsson, inst. for Husdjursgenetik, SLU, Uppsala, og dr. prof i husdyravl Odd Vangen, inst. For Husdyrfag, UMB, Ås. " Praktisk og teoretisk bedømmelse av sportshest" under klassene på AEG, med sprangrytter Peter Flam.
- 17. -18. november 2007 på Clarion Hotell Gardermoen sammen med grenkonferansen i sprang for å informere og skolere dommere, oppdrettere og arrangører om ny avlsplan, og markedsføre den Norske Varmblodshesten. Tema: "Intensjon og innhold i NVs nye Avlsplan, Poengsetting og bedømmelse av Varmblods Ridehest og Hvordan Kvalitetssikre bedømmelsene framover i forhold til intensjonen" - se pkt.4.1.4.
- Avlspolitisk fellesmøte/avlseminar i regi SNH: Leder og sekretær møtte. SNHs nye utstillingssystem stod på dagsordenen. NV vedtok i 2006/7 ny avlsplan med sitt eget utstillingsreglement som avviker fra SNHs, og har derfor ikke vedtatt SNHs nye utstillingssystem (og har også gått bort fra det gamle).

Stipendiat i husdyravl Hanne Fjerdingby Olsen fra inst. for husdyrfag, UMB, Ås, var invitert for å snakke om "Utfordring for de særnorske rasene: Hva gjøres for å skape marked og etterspørsel?". Hennes viktigste budskap var at mest mulig informasjon måtte skaffes om flest mulig individer på et tidligst mulig tidspunkt, dvs. tiltakene må tilrettelegges slik at man ikke *selekterer* hvilke unghester som registreres og kommer til utstilling.

4.1.2.5 Dommerutdanning

- NV har 13 dommere godkjent for å dømme ridehest i Norge, hvorav 10 kan ha hovedansvar for rasen på utstilling, og 3 kan være meddommere.
- Dommerrekrutter for å øke dommerstanden – NV tok i 2006 initiativ til videreutdanning av allerede eksisterende dommere til også å bli godkjent som meddommere for ridehest, to kandidater: Tommy Husebye og Anne Stine Foldal er i gang.
- Videre har NV levert sin innstilling (utarbeidet av dommerutvalget nedsatt i 2005) til hvordan NV vil at dommerutdanningen for NV-dommere i samarbeid med SNH skal foregå, samt en egen NV Dommeraspirantveiledning, og nedfelt dokumentene i ny avlsplan. Dette arbeidet videreutvikles nå med en mer planmessig tilpasning og føringer for en felles Nordisk dommerutdanning / gjensidig godkjenning og dommerutveksling gjennom samarbeidet med ANV og etableringen av markedsføringsorganisasjonen Scandinavian Warmblood. Et Dommerutvalg er under opprettelse for å jobbe med saken, se pkt 3.4.2.
- 17. -18. november 2007 ble det avholdt et dommer-/avlseminar på Clarion Hotell Gardermoen, gjentatt 21. februar 2008 på Brunstad Conference Center for å informere og skolere dommere, oppdrettere og arrangører om ny avlsplan. Tema: "Intensjon og innhold i NVs nye Avlsplan, Poengsetting og bedømmelse av Varmblods Ridehest og Hvordan Kvalitetssikre bedømmelsene framover i forhold til intensjonen" På seminaret ble også ideen om NV-ambassadører blant rytterne sluppet, se pkt 4.1.3.3. Foredragsholdere fra NVs Avlsutvalg/veterinærfaglig utvalg: dr. prof i husdyravl, Odd Vangen og veterinær og oppdretter Ole Jørgen Jørgentvedt. Foredraget holdt meget høy kvalitet, og tilsvarende seminarer vil bli obligatorisk på jevnlig basis for alle som skal dømme ridehest fremover. Det vurderes også å innføre en obligatorisk hospiteringsordning hvor alle ridehestdommere må dømme på alle NV-utstillinger 2008 for å komme inn i systemet.

4.1.3 Unghestutdanning – unghestchampionater og samarbeidsmodeller

4.1.3.1 Norsk Breeders Trophy

Se også punkt 3.9 og 3.12.3. I 2007 har det som i 2006 vært jobbet med revisjon av statuttene for NBT og formen på finalene. Hovedformålet har vært å få tilbake bredden i NBT slik at unghestene skolerer, og

derfor se NBT uavhengig av uttagningen til Unghest-VM. Dette for at flest mulig oppdrettere skal ha mulighet til å benytte seg av breedere-systemet og dermed også å sikre en forsvarlig forvaltning av oppdretternes innbetalinger. Hopper med føll som 4/5/6 års kan nå gå Breeders et år senere på 5 og 6 åringenes premisser. Det presiseres imidlertid at dette kun gjelder en gang, dvs hoppen kan ikke konkurrere i samme årgang flere år på rad. Breedere-utvalget (sportskomiteen) har i 2007 utarbeidet et forslag til nye statutter for NBT 2008 med endringer hovedsakelig i kvalifisering/finale sprang. NV's forslag er behandlet og godkjent av NRYF's grenutvalg og nye statutter er offentliggjort på rytterforbundets web-side (www.rytter.no)

I tillegg har Breedere-innmeldingene i 2007/2008 blitt overført til NVs stambokkontor/sekretariat. Dette viser seg å ha et stort effektiviseringspotensiale, samt at det øker servicen ved at det blir lettere for hesteeiere/ryttere å forholde seg til en instans for innmelding. Det gjenstår fortsatt litt "innkjøring" for å få alt på plass.

Styret har også også i år minnet medlemmene om at kårede hingster kan meldes inn i Norsk Breedere Trophy, og blir da "Breedere Trophy-listet", med rettigheter til en prosentvis del av premiesummen ved premiering av avkom i finalen. Norske hingsteeiere har også muligheten til å tilby hoppeeiere "automatisk" innmelding av føllet i Norsk Breedere Trophy som en ekstra bonus.

4.1.3.2 Unghestklasser Avdeling B

Se pkt. 3.12.3. Forslaget har så langt falt i god jord hos NRYF.

4.1.3.3 Unghest-VM

I Norge har uttaket hovedsakelig vært organisert av NRYF v/grenutvalgene, men i 2006 trappet Norsk Varmblod opp dialogen med grenutvalgene med tanke på kvalifisering og uttagning av norskfødte unghester til Unghest-VM. NV har bl.a. bedt NRYF om at vi får kopi av invitasjonene slik at vi kan gå ut og være mer aktive. Uttagningen til Unghest-VM sprang byr på de største problemene. Styret jobber med å gå ut i medlemsbladet ved inngangen til sesongen 2008 med informasjon om hvordan uttagningen foregår og hvordan forberede seg for å kvalifisere seg. Se også punkt 3.9 og 3.12.

4.1.3.4 NV-ambassadører

Under grenkonferansen i sprang 2007 lanserte Norsk Varmblod ideen om ryttere som NV-ambassadører, en modell for å stimulere samarbeid mellom ryttere og oppdrettere. Ideen med modellen er

- Å sikre rytterne representasjonsoppgaver i internasjonale unghestchampionater hvor NV eier plasser (f.eks. Unghest-VM, Scandinavisk Unghestchampionat) og
- Å matche NVs beste unghester med Norges beste unghestryttere for disse representasjonsoppgavene
- En økonomisk gunstig modell for både oppdretter og rytter
- NV-ambassadørene holdes med og rir med NV-profileringsklær/-effekter
- NV jobber aktivt for at det i sammenheng med Unghestchampionatene også skal tilbys høyere klasser, slik at rytterne gis mulighet til samtidig å ta med sin GP-hest
- NV vil utarbeide kriterier som rytterne må tilfredsstille for å bli NV-ambassadør.

4.1.3.5 Unghest-samlinger

NV samarbeidet i 2007 med grenutvalget i dresser om avvikling av unghestsamlinger. NV presenterte seg og sitt arbeid under samlingene gjennom medlagt materiell i mappen til alle deltagerne, informasjonsmøte med rytterne og stand/salg av NV-materiell. Grenutvalget dressur inviterte også NV til å arrangere salgsviisning av unghester. Dette hadde imidlertid ikke Styret kapasitet til å få i havn på en forsvarlig måte i 2007.

4.2 § 2.02: Formidle kunnskap om og stimulere interesse for avl

- *NVs webside* – www.norskvarmblod.no

Det har heller ikke i 2007 blitt tid til å prioritere weben i særlig grad, utover vedlikehold av informasjonen som ligger der. Forsiden er imidlertid gjort om til en nyhetsside, mens velkomstinformasjon om foreningen er flyttet til undermenyen. Weben ligger fortsatt på plattformen MSPublisher, som er et meget tungt verktøy å jobbe i mtp raske oppdateringer. Sekretær prøver å levere en oppdateringstid for regionene på 1-2 uker.

- *Medlemsblad Ridehesten Norge*

Medlemsbladet kommer ut månedlig, med 4 faste sider til bruk for regionsstyrene og sentralstyret, i tillegg til øvrig plass for redaksjonelt stoff fra Ridehestens journalister og NVs fagpersonell og leserinnlegg fra NVs medlemmer, + 3 helsider annonseplass for NV i løpet av et år dersom foreningen ikke klarer å fylle sidene hver måned. I 2007 kostet bladet NOK 530,- pr medlem og år. Dette inkluderer hingstekatalog i et opplag på 500 med inntil 20 hingster og hjelp med bilder fra Wiegaardens base, logo og oppdatering av websider.

Samarbeidet med Ridehesten har ekspandert i 2006-7, med større hingstekatalog, ny brosjyre, og utarbeiding og trykk av annonser (også i andre medier!). Prisen på disse tjenestene er ikke fakturert / ikke fakturert mer enn tidligere, men prisen på medlemsbladet øker stadig. Samarbeidet med redaktørene fungerer meget bra, de er svært hjelpsomme og positivt innstilt.

Regionenes synspunkter og evaluering: Noen regioner mener at medlemsbladet har fungert veldig godt med tanke på å få ut informasjon regelmessig både til medlemmer og til andre interesserte og få markedsført NVs virksomhet og produkter. Det strukturerer regionenes arbeid betraktelig og gjør foreninga betydelig mer effektiv både arbeidsmessig og økonomisk: regionene slipper å bruke tid og ressurser på å trykke og lime konvolutter og holde egne medlemslister oppdatert – denne funksjonen er nå sentralisert. Regionene kan isteden bruke sine krefter på arrangementene, avlspolitisk arbeid og andre avlsstimulerende tiltak. Ikke alle regioner er imidlertid like fornøyde med å måtte “tvangsabonnere” på Ridehesten. Noen føler at det nye medlemsbladet er alt for dyrt, at det er billigere å stå utenfor foreningen med kun abonnement på Ridehesten slik at man allikevel mottar medlemsinformasjonen. Mange savner tilhørigheten til foreningen ved at man ikke lenger mottar informasjon spesielt rettet mot medlemmer i dette mediet. Det er også nokså variabelt hvor flinke regionene er til å levere stoff (krever minst 2 måneders planlegging av arrangementene!). Det oppfordres på det sterkeste til at man *braker* mediet. Mye kan gjøres for å forbedre bruken, kom gjerne med innspill! Bladet må gjerne brukes til innlegg og avlspolitiske diskusjoner!

- *Hingstekatalog* – Katalogen skal fungere som en varedeklarasjon på NVs kårede hingster og som et medie for oppdrettere og ryttere og har siden 2006 også inneholdt litt informasjon for å stimulere avlsinteressen. Se § 2.05.

- *Deltageravgifter og medlemskap*

Innstilt forslag: ”Det er kun medlemmer i NV som har utstillingsrett til offisielle NVs utstillinger. Dette forslaget vil direkte gi økte inntekter, og indirekte gjennom type ”merkevare-bygging” kunne generere interesse/økonomi på sikt” (jfr. § 2.01). Mattilsynet har vært inne i bildet da det er hjemlet i forskriftens vedlegg 1 at det ikke kan forekomme forskjellsbehandling mellom oppdrettere. Det er imidlertid usikkerhet om dette gjelder oppdrettere i vid forstand eller om det kun gjelder mellom foreningens egne medlemmer (som foreningens vedtekter kun gjelder for). En tilsvarende sak på storfe har blitt oversendt fra Mattilsynet, som tilsier at det ikke er noe i veien for å kreve medlemskap. Mattilsynet har videre signalisert at det p.t. ikke ligger noen føringer for at dette ikke kan kreves. NV har dermed vedtatt krav til medlemskap på NVs arrangementer f.o.m. utstillingssesongen 2008.

Innspill som ennå ikke er ferdig behandlet: ”Større differanse på deltageravgifter medlem/ikke-medlem for arrangementer i regi av NV for å stimulere til innmelding. Tilsvarende differensiering av medlemsavgift passiv/støttemedlem og aktive medlemmer”.

- *Informasjonsbrosjyre* – ny brosjyre ble laget og trykket opp i 2006, det er snart slutt på opplaget, nytt opplag er under bestilling.

- *Vervekampanje – vinn vervepremie!* Ved å verve 3 medlemmer eller mer blir du med i trekningen av et spennende reisegavebrev! Innmeldingsblankett på www.norskvarmblod.no må benyttes, og den som verves må må angi på blanketten hvem som har vervet.
- *Regional aktivitet*, jfr. § 2.06.

4.3 § 2.03: Hjelp til å skaffe avlsdyr

- *Salgssider på web*, se § 2.05 .
- *Typegodkjenning av hopper* – NV har en åpen stambok med bruksdyravl hvor man stadig er på leting etter (nye) gode gener. Typegodkjenningsordningen var opprinnelig ment som et middel for å bidra til å få tak i gode hopper uten papirer fra sporten, og på den måten å øke tilgangen på antall avlshopper, jfr. § 2.01. Avlsforskriften stiller imidlertid krav om en slik mulighet dersom en avlsorganisasjon har åpen stambok (ivaretagelse av rasetype-bedømmelse og evt. krav til minsteprestasjoner). Typegodkjenningsordningen er derfor kommet for å bli. Ordningen har vært viet mye oppmerksomhet i forbindelse med arbeidet med ny avlplan og nye registreringsregler i 2006 og 2007, hvor nye regelverk nå er vedtatt og implementert mtp. avkommenes rettigheter. Dette for å stimulere til avl ihht. avlsplanens mål og bruk av kåret hingst. Vedrørende kravene til rasebedømmelse og minsteprestasjoner er dette fortsatt oppe til diskusjon. En avklaring planlegges innen utstillingssesongen 2008.

4.4 § 2.04: Arbeide for et lønnsomt ridehestoppdrett

4.4.1 Prispolitikk, kollektivavtaler m.v.

- *Agria Dyreforsikring* – Det har vært jobbet aktivt med oppfølgingen av avtalen med Agria også i 2007. Avtalen gir NV en direkte utbetaling per hest eid av medlem i NV og forsikret i Agria, og Regionene en direkte utbetaling per deltagende hest i arrangementene. Avtalen gir dessuten 10% medlemsrabatt på forsikringer, samt utbetalte premiemidler samt sponsormidler knyttet til regionale og sentrale arrangementer. I tillegg utdeles Agrias oppdretterpris. Dessuten skal samarbeidet bidra til å være et kvalitetsstempel på NV-ridehest.
NV plikter på sin side å markedsføre Agria og samarbeidet, og tilgjengeliggjøre adresselister. Agria har dessuten også gunstige forsikringer for oppdretteren, bl.a. *Agria Ekstra* før føllet er 30 dager som gir forsikring mot skjulte feil og mangler, og NV og Agria jobber i samarbeid for å utvikle produktene videre. Se også pkt. 3.12.4.
- *Hestepolitisk innstilling fra Norges Bondelag* - NV har tatt kontakt og takket for NBLs engasjement, og samtidig markert NVs engasjement.

4.4.2 Internasjonalt samarbeid

Gjennom World Breeding Federation for Sport Horses (WBFSH), og Arbeidsgruppen for Nordisk Varmblod (ANV) oppnåes stor forståelse for mange av de problemstillinger NV sliter med – de andre avlsforbundene sliter med akkurat de samme problemene! WBFSH er med og hjelper opp i en del av oppdretternes konflikter, som lobbyist overfor forvaltning, myndigheter og rytterorganisasjonene. Se også pkt. 3.12.1 og 3.12.2.

4.4.3 Stiftelsen Norsk Hestesenter - Hest som næring

Arbeidet med å legge grunnlaget for en mer profesjonell næring har vært lagt til SNH, bl.a. ledet gjennom "Strategiplan for hesteavlen" og SNH sitt forskningsutvalg, som arrangerer møter mellom næringa og forskningen for å bidra til brukerrettet FoU. SNH har brukt flere millioner kroner på utredningsarbeid, blant annet på en analyse fra Norsk Institutt for Landbruksøkonomisk Forskning (NILF). Stiftelsen Norsk Hestesenter har i 2006 vedtatt ny strategiplan, hvor markedsorientering og tilrettelegging for næringsrettet avl, og tjenlige verktøy for gjennomføringen av dette (bl.a. et nytt EDB-system hvor avstamning og sportslige resultater kan kjøres sammen) er sentrale punkter! Se også pkt. 3.12.5.

I flere år har hestenæringen ventet på en avklaring av hva som er hobby og hva som er næring. I dag er dette fortsatt ganske tilfeldig, og praksisen varierer betydelig fra fylke til fylke. Styret i NV mener dette

arbeidet står svært sentralt for å stimulere til økt avl selv om hovedandelen av medlemmene i dag er å betrakte som hobbyavlere. Mye av skatte- og avgiftspolitikken berører i dag også disse. Landbruksdepartementet har ved flere anledninger understreket at offentlige engasjement mot hest skal kanaliseres gjennom denne SNH, og spesielt på avlssiden. Det har vært jobbet med dette også i 2007, og SNH tror nå at en løsning er nært forestående.

4.5 § 2.05: Hjelpe til å oppdrette og markedsføre Norskfødt Ridehest

- *Hingstekatalog* – Katalogen skal fungere som en varedeklarasjon på NVs kårede hingster og som et medie for oppdrettere og ryttere. Sekretær har stått for årets katalog, og Wiegaarden har stått for trykken. Styret ønsker å satse på videreutvikling av hingstekatalogen som produkt, og innførte bl.a. en bedekningslisens fra 2007 på samme måte som ASVH og DV har hatt i mange år, for å sikre at all informasjon om alle aktive hingster kommer med, inklusiv en skikkelig bedekningsstatistikk. Dette også som grunnlag for fremtidige avlsindekser.
- *Eliteskuet/Landsfinalen* - Et tilbakevendende problem er Regionsstyrer som påtar seg/får tildelt et arrangement og så faller i fra. Etter først å ha blitt avlyst måtte Sentralstyret igjen trå til for å redde ”stumpene”. Det ble arrangert en italiensk aften for oppdretterne.

Det er i 2007 jobbet frem et første utkast til nytt reglement for Eliteskuet:

- Eliteskuet/Finalen et show/markedsføring: dvs. avlspolitisk.
- Finalen vil kun være åpen for Norsk Varmblods hester (dvs. kun for hester som førstegangsregistrerer i NV), NV kan ikke tillate en dansk eller tysk vinner.
- Ingen karaktersetning, kun opprangering.
- Protokoll/system for hva som skal vektlegges i rangeringen: det skal ikke rangeres etter ”type, kropp, bein” osv. (som en dommer automatisk vil tenke når han ser en hest om han ikke får annen instruks), men for dagen beste ”gang – sprang” med kåring av følgende klasser:
  - Årets sprangføll /Årets gangartsføll vs. Årets Føll (diskusjon videreføres)
  - Årets sprangunghest/Årets gangungest vs. Årets Unghest (diskusjon videreføres)
  - Årets 3-års unghest Sprang (skal vise løshopping på Eliteskuet)
  - Årets 3-års unghest Gang (løsvising/under rytter på Eliteskuet)
  - Årets 4-års unghest Sprang (skal vise sprang under rytter på Eliteskuet)
  - Årets 4-års unghest Gang (skal vise gang under rytter på Eliteskuet)

Når det gjelder hvorvidt de to første aldersgruppene skal deles inn i sprang og gang, ønsker NV å diskutere dette litt videre, da det reiser seg noen problemstillinger med kåringen i forhold til kvalifiseringskriteriene ved de regionale skuene, hvor hestene ikke er slik inndelt i spesialdisiplin.

- *Årlige Breedere* – Finalene ble som i 2006 lagt sammen med et større sportsarrangement. Tanken med dette er å forene sport og avl. På den annen side mener flere at Breedere drukner i et annet arrangement, ved at det ikke blir tid nok til å fokusere på hesten som vinner fremfor rytter og markedsføre avlen i et slikt arrangement fordi premieringen av klassen har lett for å følge ”rytternes” mal. Styret og Breedere-komiteen vurderer fortsatt både formen og plasseringen av arrangementet, som del av en kontinuerlig evaluering. Det er et evig problem å få større deltakelse av norskfødte unghester. Se pkt. § 2.01.
- *Unghest-VM* – Se pkt. § 2.01.
- *Synliggjøring på stevner og samarbeidsmodeller med rytterne* – Dette har vært et av de prioriterte områder i 2007, bl.a. har ideen om Unghestklasser avdeling B og NV-ambassadører blitt sluppet, eget utvalg for å jobbe med premiering av norskfødte hester på stevner er nedsatt, og arbeidet med videreutvikling av Eliteskuet som en markedsføringsport, se Strategi-/Handlingsplan 2007-2009, pkt 3.9.
- *Stammebevnevelser over speaker på stevner* – Innstilling fra region 2 (sak 3 årsmøte 2003). Jobbes for kontinuerlig gjennom internasjonalt samarbeid, se § 2.01 og pkt. 3.12.1.
- *Stand under OHS* – Norsk Varmblod leier sin egen stand. Sentralstyret tok ansvaret for årets stand. NVs presentasjons/salgsvideo med norskavlede unghester i ulike situasjoner og konkurranser ble vist på standen. Dette var en suksess! Videoen var både oppmerksomhets- og kontaktskapende. NV har allerede annonsert salg av skjermtid for neste år. Det ble ikke noe pauseinnslag for NV i 2007.

- *Artikler med logo* – salget av gensere og T-skjorter ved NVs utstillinger økte betraktelig fra 2006 til 2007. Også de nye vind-/ridejakkene er blitt populære! Det er imidlertid en utfordring å få kontroll med varelageret og salget ved transport rundt i regionene.
- *ANV – Markedsføringsorganisasjonen Scandinavian Warmblood* er etablert! Se også pkt. 3.12.2. Det jobbes nå aktivt innenfor hver av feltene samt med å kunne arrangere GF/seminar i WBFSH i Norden 2009 for å kunne lansere produktet "Scandinavian Warmblood" som et kvalitetsprodukt.
- *WBFSH Verdensranking* – NV mottok i år lister for identifisering av NWB-hest/korreksjon av rankingene. Korrigert liste ble levert innen fristen i januar.
- *Auksjon* – det ble ikke avholdt noen auksjon i 2007.
- *Salgssider på web* – fortsatt oppe og går. Fungerer relativt bra, selv om responsen fra kundene er laber. 48 annonser i 2007, hvorav 3 ønskes kjøpt annonser. Salgsannonser fra utlandet får avslag fra å annonsere på våre sider med mindre det er avlssdyr interessante for norske oppdrettere, da sidene skal være forbeholdt norsk oppdrett.
- *Fast representasjon på grenkonferanser* – Innstilling fra region 2 (sak 3 årsmøte 2003). Ikke behandlet ennå. Med utgangspunkt i planlegging av terminlista i samarbeid med NRYF og avviklingen av Breeders, hingstekåring, unghestutstillinger m.m. har det imidlertid vært tatt opp igjen i sentralstyret, og ble gjennomført i 2007, se § 2.01.
- *Årets oppdretter* – prisen gikk i 2007 til Per Martens, for mangeårig innsats og mange gode konkurransehester i sporten, og innehaver av en av NVs første Elitehingster, Laurin 78ERH.
- *Nasjonalt innendørs anlegg* – Innstilling fra region 2 (sak 3 årsmøte 2003). Må sees opp mot NRYFs anleggsstrategi. Styreleder er engasjert i saken.
- Arrangementer og kurs, se § 2.06.

4.6 § 2.06: Arrangere utstillinger og kurs, videre samarbeid om slike tiltak

4.6.1 Medlemsmøter/Kurs m.v.

Regionale Løshoppinger, Unghestkurs, Utdanning av ridehesten, Julebord m.m. Se regionenes årsmeldinger.

4.6.2 Utstillinger/konkurranser

Hingstekåring ble avholdt 28.02.- 03.mars 2007, under Arctic Equestrian Games, Brunstad Conference Center i Vestfold. Det møtte 19 hingster til kåring, hvorav 3 var inne til annen gangs visning og 16 ikke innehadde kåring, av disse 6 3-åringer (klasse 3a), 8 4-åringer (klasse 3a s/g), og 2 eldre (klasse 3c). Totalt 7 fikk sitt kåringsbrev, hvorav 4 nykåring. Ingen 3-åringer ble kåret. Av allerede kårede hingster som ble tatt inn til ny avlsgodkjennelse, beholdt alle sin kåringsgrad. Premiegrader i 2007: klasse 3: 0, klasse 2: 2 3.premier og klasse 1: 4 Eltehingster (teoretisk avkomsvurdering). For mer info om kårede hingster se NVs hingstekatalog.

Interimkåring er en mulighet for de som av forskjellige grunner ikke kan møte til ordinær kåring, se avlssplan. I 2007 ble det meldt en hingst til interrimkåring: Kermos White Talisman. På grunn av ulike omstendigheter ble hingsten ikke framstilt til interimkåring, men ble innvilget dispensasjon med avlsgodkjennelse ut sesongen 2007 under forutsetning av at hingsten stilte til kåring og ble godkjent i 2008.

Offisielle regionale hoppe/unghestutstillinger ble avholdt i august i 4 regioner etter nytt utstillingssystem, samt et uoffisielt (ikke avlssmeritterende) i region 5 i september. Antall deltakere, andelen norskfødte og premiefordelingen er gjengitt i tabeller nedenfor. For fullstendige resultater se Resultatlistene på www.norskvarmblood.no / regionenes årsmeldinger. Jevnt over var regionene ganske fornøyd med deltakelsen og bedømmingen regionalt.

Deltakelsen i finalen/elitesket (sentralt på østlandet) er fortsatt et problem, av 21 kvalifiserte føll møtte 10, av 7 kvalifiserte 2-åringer møtte 2, alle fra Østlandet. Dette er ennå lavere enn tidligere år (ca 20), og skyldes nok foruten den sentrale plasseringen organisasjonsmessige årsaker i 2007 (arrangør falt i fra –

avlysning) se pkt. § 2.05, men også hvordan bedømmelsen/klassene er bygd opp (gang vs. sprang). Dette er noe det p.t. jobbes med.

For unghest- og hoppeklassene, ser det ut til at andelen importhest øker med økende alder (6% føll - 0% 2-åringer -15% 3-åringer -50% 4-åringer - 86% eldre hopper).

Når det gjelder premiefordelingen for unghest/hopper 3-år og eldre, har 5 av totalt 46 (ca 10%) fått et resultat tilsvarende 1.premie (tabell 1.pr eller Klasse I), 31 av totalt 46 (ca 67%) fått et resultat tilsvarende 2.premie (tabell 2.pr eller Klasse II) og 10 av 46 (ca 22%) fått et resultat tilsvarende 3.premie/Godkjent grad (tabell 3.pr/Godkjent grad eller Klasse III).

Region	Antall Regionsdeltakere meldt / til start								
	Føll	Kvalifiserte til eliteskuet	2-åringer	Kvalifiserte til eliteskuet	3-åringer	Hvorav hopper	4-åringer	Hvorav hopper	Eldre hopper
Østfold	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo/Akershus	14/12	5/3	4/4	1/1	-	-	2/1	2/1	1/1
Hedmark/Oppland	15/14	6/4	6/6	1/0	-	-	-	-	5/4
Buskerud/Vestfold/Telemark	16/12	8/3	4/4	1/1	13/11	4/4	14/12	7/5	9/5
Rogaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Agder	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Midt-/Nord-Norge	6/3	2/0	4/4	4/0	-	-	1/0	1/0	14/12
Totalt	51/41	21/10	18/18	7/2	13/11	4/4	17/13	10/6	29/22

Region	Andel norskfødte (NWB) av meldte regionsdeltakere									
	Føll	Hvorav NWB	2-åringer	Hvorav NWB	3-åringer	Hvorav NWB	4-åringer	Hvorav NWB	Eldre hopper	Hvorav NWB
Østfold	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Oslo/Akershus	14	13	4	4	-	-	2	2	1	0
Hedmark/Oppland	15	13	6	6	-	-	-	-	5	0
Buskerud/Vestfold/Telemark	16	16	4	4	13	11	14	6	9	1
Rogaland	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Agder	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Midt-/Nord-Norge	6	6	4	4	-	-	1	0	14	3
Totalt	51	48 (94%)	18	18 (100%)	13	11 (85%)	16	8 (50%)	29	4 (14%)

Region	Fordelingen av premiegrader 2007						
	Føll KI I / KI II / KI III	2-åringer KI I / KI II	3- åringer KI I / KI II / KI III*	Hvorav hopper Pr. 1 / 2 / 3 / Godkjent / Typegodkjent	4- åringer KI I / KI II / KI III*	Hvorav hopper Pr. 1 / 2 / 3 / Godkjent / Typegodkjent	Eldre hopper Pr. 1 / 2 / 3 / Godkjent / Typegodkjent
Østfold	-	-	-	-	-	-	-
Oslo/Akershus	5/7/0	1/3	-	-	-	0/1/0/0/0	0/0/1/0/0
Hedmark/ Oppland	6/8/0	1/5	-	-	-	-	0/3/1/0/0
Buskerud/Vest fold/Telemark	7/5/0	1/3	3/7/1	0/3/1/0/0	1/10/2	0/5/1/0/0	0/4/1/0/0
Rogaland	-	-	-	-	-	-	-
Agder	-	-	-	-	-	-	-
Midt-/Nord- Norge	2/1/0	4/0	-	-	-	-	1/6/4/0/1
Totalt	20/21/0	7/11	3/7/1	0/3/1/0/0	1/10/2	0/6/1/0/0	1/13/7/0/1

* Klasse I/II/III eksisterer egentlig ikke for disse klassene men er satt inn for sammenlignings/statistikkens skyld, klasse I = kravene for 1.premie hopper (eksteriør min 8 og bruksprøve min 7,5), tilsvarende også min 8 eksteriør føll og unghest, klasse II = kravene for 2.premie hopper (eksteriør min 7 og bruksprøve min 6), klasse III = resten (tilsv. 3.premie/Godkjent grad).

Årets føll / unghest i NV

Årets føll

Land Guard (Lucerne Quinton/Cambridge), h, f. 2007, oppdretter Isobel Kvaavik, Odnes.

Årets Unghest

Adonis (Briar/Waldstern), h, f. 2005, oppdretter Mary Best Granly, Råde.

Resultater Norsk Breeders Trophy:

Norsk Breeders Trophy finale sprang ble avholdt 08.-12. august under NM sprang på Epona i Kristiansand, dressur 01.-02. september på Nes i Akershus, og feltritt 15. september i Ullensaker. Resultater på www.rytter.no.

5-års NBT Sprang

Nr. 3 og **Beste Norskfødte: Holiday** (Lord Caletto/Macroket xx), f. 2002, oppdretter Peter Flam, Grimstad.

6-års NBT Sprang

Beste norskfødte (uplassert) **Lady Catalina** (Ladiesdream/Centauer Z), f. 2001, oppdretter Kjersti Claussen, Tobøl.

5-års NBT Dressur

Nr 4 og **Beste norskfødte: Kongshovs William** (Come Back II/Waliant), f. 2002, oppdretter Eva og Niels Fr. Rolsdorph.

6-års NBT Dressur:

Nr.2 og **Beste Norskfødte: Raoul 108RH** (Ragazzo/Cassanova), f. 2001, oppdretter Silvia van Hesik Førde, Remmedalen.

5-års NBT Feltritt:

Nr.1 **Cordata** (Quite Easy/Carachi), f. 2002, oppdretter Gørel Ingulfsen.

Nr.2 var også norskfødt: **Marques** (Kanudos xx/Aleksander), f. 2002, oppdretter Kady Besseberg.

6-års NBT Feltritt:

Nr.1 **South Park xx** (The Noble Player xx/Clearwater Lady xx), f. 2001, oppdretter Sturfjord Stutteri.

Kvalifisering, uttak og deltagelse av norskfødte hester til unghest-VM:

- **JJ Roxette** (Riccione/Davignon), f. 2001, oppdretter JJ Horses, Mysen, Dressur i Verden.
- **JJ Rocco** (Riccione / Donnerhall), f. 2001, oppdretter JJ Horses, Mysen, Dressur i Verden.

Resultat fra NM Feltritt:

Norskfødt:

Gullmedalje: **Ekras Lou Lou** (Laurin/Billion xx), rytter Tonje Reiten, oppdretter Per Martens, Sørumsand.

Resultat fra NM Dressur:

Norskfødt:

Gullmedalje: **CC Royale** (Paridor/Garcon xx), rytter Ellen B. Farbrot, oppdretter: Claus Claussen, Tobøl.

4.7 § 2.07: Arbeide for å få aktive lokallag i alle deler av landet

4.7.1 Status

- *Region Østfold* (1) – aktiviteten har tidligere vært meget god, med avvikling av Kvalitetsbedømmelsen flere år og grunnleggeren av 3-årstest. I 2006 har imidlertid aktiviteten vært dalende og i 2007 svært liten. Regionen har vært styrerepresentert gjennom styremedlem og i fagutvalg med to personer i 2007.
- *Region Oslo/Akershus* (2) – ble etablert i 2002. Det var i begynnelsen stor aktivitet i regionen fra regionstyrets side, men tungt å komme i gang med arrangementene. Regionen har hatt et samarbeid med Region Østfold om føllskuer og løshopping, og hadde Kvalitetsbedømmelsen i 2004 og 2005. I 2007 hadde de årets første offisielle utstilling etter nytt utstillingssystem. Regionen har vært styrerepresentert i 2007.
- *Region Hedmark/Oppland* (3) – aktiviteten betraktes som relativt god og jevn, med bl.a. avvikling av Kvalitetsbedømmelse flere ganger. Det ble avholdt offisiell utstilling etter nytt system og løshopping i 2007, og regionen har vært delvis representert i styreutvalg 2007.
- *Region Buskerud/Vestfold/Telemark* (4) – aktiviteten betraktes som god. Det ble avholdt offisiell utstilling etter nytt system med 3- og 4-årstest i 2007, og regionen har vært representert i styret samt styreutvalg med tre personer i 2007. De har også hatt initiativet og ansvaret for å avholde hingstekåringen i forbindelse med Arctic Equestrian Games 2007 og 2008.
- *Region Agder* (5) – består av en liten, men entusiastisk gjeng. Aktiviteten er ikke veldig stor, men var bl.a. engasjert i forbindelse med NBT finalen i sprang 2007. Regionen har i 2007 vært styrerepresentert gjennom styreleder.

- *Region Vestlandet* (6) – aktiviteten har tidligere vært meget god, regionen har bl.a. bidratt til selve regionsdannelsen, men er likevel den regionen som har vært minst aktive i løpet av de siste årene. De har ikke hatt noe aktivt styre de siste årene, kun ett aktivt medlem, som klarte å stable en hel utstilling på bena i 2006! Dette er beundringsverdig og veldig beklagelig, da regionen har blant landets beste forutsetninger for oppdrett av hest, og vi har hatt flere henvendelser fra medlemmer i regionen som har etterlyst arrangement! Regionen er i 2007 representert i valgstyret, og vi håper regionen vil komme sterkere tilbake!
- *Region Midt-/Nord-Norge* (7) – aktiviteten betraktes som relativt god og jevn. For regioner med lang avstand til andre avlsnasjoner og til sentrale arrangementer er det en ennå større utfordring å opprettholde aktiviteten. Regionen har hatt en del motgang (bl.a. fikk avlyst offisiell hoppeutstilling 2 år på rad i tillegg til at de ikke fikk løyve av SNH til å importere den danske elitehingsten Lucky Light for stasjonsbruk), men avholdt i 2006 offisiell hoppeutstilling med rekordstor deltagelse, og i 2007 offisiell utstilling etter nytt system med 3- og 4-årstest, samt at de fikk opp den velrenommerte hingsten Kermos White Talisman til stasjonsbruk i Nord-Norge i 2007, som har skapt interesse for å etablere en egen nord-region. Regionen har vært styrerepresentert med styremedlem og to varaer i 2007.

4.7.2 Tiltak

Sentralstyret har innkalt til 2 regionledermøter i 2007, som begge ble veldig vellykket.

Styret har hatt henvendelser i forbindelse med region Østfold som har vært nødvendig å ta tak i.

NV har tilnærmet seg elitehingstproblematikken ved å innføre en elitehingstgodkjenning i ny avlsplan, og innstilte overfor SNH om å gi hingsten Kermos White Talisman en avlsgodkjenning sesongen 2007.

Regionsdannelsen og sammenslåing av regioner ble tatt opp og diskutert under årsmøtet i representantskapet i 2006, og videreført på diskusjonsplan i sentralstyret med en innstilling til årsmøtet i 2007. Styremedlem har vært leder for en arbeidsgruppe med representanter fra alle regioner som har diskutert organisasjonsstrukturen i foreninga i 2007.